

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

4. ČÍSLO / IX. ROČNÍK

7,50 Kč (10 Sk)

28. LEDNA 2001

Z obsahu:

Pravé plody Jubilea

Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci
10. ledna 2001
- strana 2 -

**Budou se ti,
Hospodine, klanět
všechny národy!**

Homilie Svatého otce při
eucharistické slavnosti
6. ledna 2001
- strana 4 -

Nejdrahocennější dar

Z homilie Svatého otce
o slavnosti Křtu Páně
- strana 5 -

**Boží komediant
a apoštol mládeže**

Don Bosko
16. 8. 1815 - 31. 1. 1888
Anna Maria Tredová
- strana 6 -

**»Mami, proč musíme
každou neděli
do kostela?«**

- strana 8 -

Základ

Z knihy M. Zundela
»Vnitřní stránka evangelia«
- strana 9 -

My děti

P. Thomas Philippe OP
- strana 10 -

Novo millennio ineunte

Syntéza apoštolského
listu Jana Pavla II.
- strana 13 -

*Je nutné s mimořádným pocitem
něžnosti přivádět dítě k tomuto velkému
daru, který je pro ně připraven:
ke zcela osobnímu zážitku
osobního setkání
s Bohem... (str. 9)*

Pravé plody Jubilea

Hlas proroků, jak jsme právě slyšeli ve čtení z Izaiáše, zaznívá opakovaně, aby nám připomněl, že se máme vynasnažit, abychom osvobodili utlačené a dali vládnout spravedlnosti. Jestliže toto úsilí schází, pocta vzdávaná Bohu mu není příjemná. Je to důrazná výzva vyjádřená často v paradoxním znění, jak je tomu u Ozeáše, jehož božskou věštbu cituje také Ježíš (srov. Mt 9,13; 12,7): *Milosrdenství chci a ne oběti, poznání Boha je nad zápalné oběti* (6,6).

Milosrdenství před obětmi

Také prorok Amos s nevázanou vehemencí představuje Boha, který svůj zrak obrací jinam a **nepřijímá obřady, svátky, posty**, hudbu, prosby, když venku před svatyní prodávají spravedlivého za peníze a chudého za pár sandálů a když se po hlavách chudých šlape jako po prachu (srov. 2,6-7). Proto bez váhání vyzývá: *At se valí právo jako vody, spravedlnost jak proudící*

potok (5,24). Proroci tedy hovoří Božím jménem, když odsuzují kult odtržený od života, liturgii oddělenou od spravedlnosti, modlitbu odtrženou od každodenního úkolu, víru zbavenou skutků.

Izaiášovo volání: *Přestaňte dělat zlo, naučte se konat dobro, hleďte spravedlnost, přispějte utlačnému, prokažte spravedlnost sirotkovi, zastáňte se vdovy* (1,16-17) ozývá se v nauce Krista, který nás napomíná: *Přinášiš-li svou oběť k oltáři a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, zanechej tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem, teprve potom přijď a obětuj svůj dar* (Mt 5,23-24). Na konci života každého člověka a na konci dějin lidstva se **Boží soud bude týkat lásky, uplatňování spravedlnosti a přijímání chudých** (srov. Mt 25,31-46). Před tváří společnosti sužované rozdělením a nespravedlností jako ona v Korintu dospěje Pavel k závěru, že požaduje zákaz účasti na Eucharistii, a vyzývá křesťany, aby nejdříve zpytovali svědomí,

aby se neprovinili proti tělu a krvi Páně (srov. 1 Kor 11,27-29).

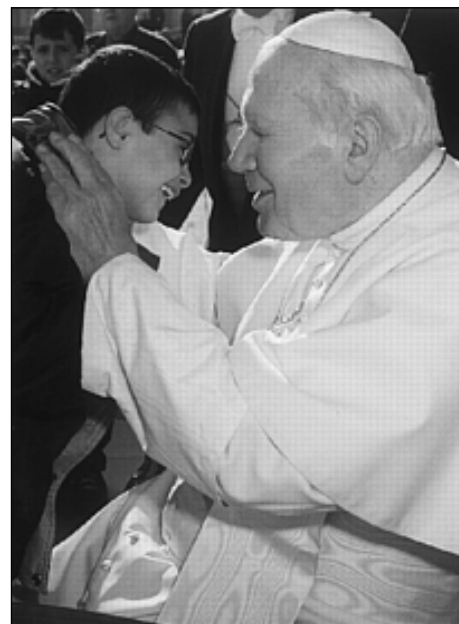
Podstata křesťanské zbožnosti

Služba lásky podstatně spojená s vírou a s liturgií (srov. Jak 2,14-17), úsilí o spravedlnost, boj proti utlačování, ochrana důstojnosti osoby nejsou pro křesťana projevem filantropie motivované pouze příslušností k lidské rodině. Jedná se naopak o volbu skutků, jejichž duše je hluboce náboženská, jsou **pravými a skutečným obětmi, ve kterých má Bůh zalíbení**, jak potvrzuje list k Židům (srov. 13,16). Zvláště výstižné je napomenutí sv. Jana Zlatoústého: *»Chceš uctít Kristovo tělo? Nepřehlédni je, když se nachází nahý. Nevzdávej mu poctu zde ve chrámě hedvábnou látkou, abys ho pak přehlédl venku, kde trpí zimou a nahotou.«* (In Matthaemum ho. 50,3)

Právě proto, že »v současném světě se smysl pro spravedlnost rozvinul v široké měřítku... Církev sdílí s lidmi naší doby hlubokou a horoucí touhu po životě spravedlivém v každém ohledu a nezanedbává ani podrobit úvahám různé aspekty oné spravedlnosti, jakou vyžaduje život lidí a společnosti. To potvrzuje oblast církevního sociálního učení, které bylo široce rozvinuto v průběhu minulého století.« (Dives in misericordia, 12). Toto poslání jak v úvahách, tak v činnosti musí přijmout mimořádný impuls právě z Jubilea. Ono je ve své biblické podobě totiž **oslavou solidarity**: když zazněla trouba jubilejního roku, každý se vracel *na své vlastnictví a do své rodiny*, jak uvádí oficiální text Jubilea (Lv 25,10).

Skončit se zadlužeností

Především pozemky vyvlastněné různými ekonomickými proměnami a rodinnými změnami byly vráceny původním majitelům. S jubilejním rokem dostal každý povolení vrátit se k ideálnímu výchozímu bodu skrze

odvážnou a smělou distribuční spravedlnost. Jde tu zřejmě o rozsah, který bychom mohli označit za »utopický« a který byl navržen jako konkrétní lék proti zaběhnutým privilegiím a podvodům: je to pokus přivést společnost k vysokému ideálu solidarity, velkodušnosti a bratrství. V moderních historických souřadnicích návrat na ztracená území by bylo možno vyjádřit, jak jsem již několikrát navrhl, v **úplném prominutí nebo alespoň částečném snížení mezinárodního dluhu chudých zemí** (srov. TMA, 51).

Druhý úkol jubilea spočíval v tom, aby se otrok mohl vrátit svobodný k rodině (srov. Lv 25,39-41). Bída jej zavelkla do ponížení otroctví, nyní se před ním otevírala možnost zařídit si svobodně svou budoucnost v rámci své rodiny. Z tohoto důvodu prorok Ezechiel nazývá jubilejní rok *létem výkupným*, tj. létem osvobození (srov. Ez 46,17). Jiná biblická kniha, Deuteronomium, předpovídá společnost spravedlivou, svobodnou a solidární těmito slovy: *Nebude mezi vámi nikdy potřebný ..., jestliže bude nějaký tvůj bratr potřebný, nezatvrzuj své srdce a nezavírej svou dlaň* (15,4.7).

K této metě solidarity bychom měli mířit i my: »Solidarita mezi chudobnými navzájem, solidarita s chudobnými, k níž jsou povoláni bohatí, solidarita dělníků a s dělníky.« (Instrukce Kongregace pro nauku víry O křesťanské svobodě a osvobození, 89) Pod tímto zorným úhlem Jubileum, které právě skončilo, bude trvat dále, aby přinášelo hojné plody spravedlnosti, svobody a lásky.

*Bolletino Vaticano 10. 1. 2001
Mezititulky a zvýraznění
redakce Světla*

Pravá důvěrnost

Zamyšlení nad dnešními liturgickými texty

Žádný prorok není vítaný ve své vlasti

Vrať se do nazaretské synagogy, kde jsi zanechal Pána při jeho prvním veřejném vystoupení v jeho domovině. Pros Božího Ducha, aby zbavil tvé srdce všech povrchních, špatných a nevhodných myšlenek, abys Ježíšovo naučení přijímal s pravou a pokornou otevřeností.

Jak se máš dnes přesvědčit, samotná záliba a uspokojení z Božího slova nestačí. Nazaretští v synagoze si zatím pochvalují výklad svého rodáka, protože se jim zdá, že to splňuje jejich očekávání. Ale Pán, který vidí do lidských srdcí, musí bohužel konstatovat, že jeho záměry a jejich představy se zcela rozcházejí. Skutečnost, že Ježíš vyrůstal celá léta přímo uprostřed nich, že ho tak dobře znají, stává se pro ně nakonec nepřekonatelnou překážkou, když mají poznat a přijmout jeho skutečné poselství. Dlouhodobá blízkost Ježíše se pro ně nestala příležitostí, aby v něm objevili to, co je hodno obdivu a úcty, nepřipouštějí si, že by mohl být něčím víc, než oni sami. Vidí v něm dále jen *syna Josefova*.

Není tvůj dlouhotrvající blízký vztah k Ježíši také poznamenán omylem sousedské familiarity? I tvé srdce se může stát místem, kde Pán přestává být prorokem. Dlouhá léta v Pánově blízkosti mohou vést k nepravé důvěrnosti a falešnému sebevědomí, které je horší než lhostejnost a zevšednění. Nedopusť, aby ti Ježíš pro svou blízkost a stálou přítomnost ve tvém srdci tak zdomácněl, že bys začal přehlížet jeho nekonečnou božskou velebnost a nedocenitelnou lásku, kterou pak místo s pokorným úžasem a vděčným klaněním přijímáš se sebejistou samozřejmostí.

Takový stav je velice nebezpečný, protože umožňuje, aby se v srdci zakořenila nekritická sebejistota, která je povážlivě nedůtklivá vůči pravdě. Jak jinak si chceš vysvětlit ten nečekaný zvrat, jehož jsi zde v synagoze svědkem? Jak je možné, že Ježíšovi rodáci, kteří mu ještě před chvílí naslouchali se zjevným uspokojením, pochvalovali si, že mluví jako naplněn milostí, jsou najednou naplněni takovým hněvem? Ježíš jim nastává zrcadlo, a oni to nesnesou. Jdou ve své zaslepenosti dokonce tak daleko, že jsou ochotni spáchat zločin, jen aby nemuseli změnit své smýšlení.

Proč vyslovil Ježíš slova, která tak popudila jeho posluchače? Protože jsou situace, kdy není možno vyhnout se konfliktu. Hlásání

pravdy může narazit na takový odpor, že vyvolá dokonce krajní nepřátelství, ale to není důvod zamlčet pravdu. Máš odvahu požádat Pána, aby i tobě nastavil zrcadlo?

Využij dnešní zkušenosti, abys do důsledku prozkoumal skutečné úmysly svého duchovního života. Existuje nábožnost, která se ve skutečnosti neklání Bohu, ale spíše sobě. I kdyby všechny tvé skutky byly hodny chvály, nekonáš je především proto, že se ti to tak zalíbilo a že se tak líbíš svému prostředí? Nedospěl jsi k přesvědčení, že ty sám už dobře víš, co je třeba? Radikální obrácení nepotřebují jen zatvrzelí hříšníci, ale i ti, kteří si léta libují, že žijí v Pánově blízkosti.

Zanechej nad srázem rozkacené Nazareťany a zanechej zde i svou nepřiznanou sebelásku, která má stejné sklony jako oni. Pospěš za Pánem. Po incidentu a velkém zklamání v Nazaretě jej nejvíce potěšíš prosbou, aby ti prokázal milosrdenství. On přece přišel, jak sám řekl, aby *slepým vrátil zrak*⁽¹⁾. Pros jej o uzdravení: *Pane, ty jsi má naděje, má důvěra od mého mládí*.⁽²⁾ Vypros si, abys nadále dělal jen to, co ON chce, ale abys to dělal jen proto, že ON to chce. Protože je jen jeden jediný způsob, jak se mu skutečně přiblížit, a to je **láska**.

Máš dary? Máš úspěchy? Máš znalosti? Máš postavení? Děláš divy? Jdou za tebou davy? To všechno není k ničemu, jestliže nemáš *lásku, která nemyslí na sebe, nenadýmá se ani nerozčiluje, nevychloubá a nezávidí, raduje se z pravdy*.

Raduje se i z pravdy o vlastní nicotnosti, aby se s tím větším úžasem a úctou bez ustání klaněla Pánu, který se k ní sklání. Ježíšova blízkost musí stále více prohlubovat a nikoliv zatlačovat tvé upřímné volání: *Pane, nejsem hoden, abys ke mně vstoupil*⁽³⁾, *odejdi ode mne, jsem člověk hříšný*⁽⁴⁾.

Přijímáš-li výzvu k opravdovému obrácení, pak tvé dnešní setkání s Pánem není pro tebe o nic menší milost, než jaké se mezi všemi malomocnými dostalo Námánovi a ze všech vdov právě vdově ze Sarepty. Posiluj svůj vděčný úžas stále pokorným vědomím, že nikoliv ty sis vyvolil Ježíše, ale ON si vyvolil tebe.⁽⁵⁾ *Vždyť tě znal dříve, než tě stvořil v lůně, posvětil si tě, než jsi vyšel z mateřského života. Celý zbytek svého života využij k tomu, abys vyprávěl o jeho spravedlnosti a hlásal jeho podivuhodné skutky*⁽⁶⁾.

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Lk 4,18; ⁽²⁾ resp. žalm 71; ⁽³⁾ Mt 8,10;

⁽⁴⁾ Lk 5,8; ⁽⁵⁾ srov. Jan 15,16;

⁽⁶⁾ srov. resp. žalm 71

Liturgická čtení

1. čtení - Jer 1,4-5.17-19

Za (krále) Jošijáha Hospodin mě oslovil: „Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě; dřív než jsi vyšel z mateřského života, posvětil jsem tě, prorokem pro národy jsem tě ustanovil. Přepásej svá bedra, vstaň a mluv k nim vše, co ti přikážu. Nelekej se jich, abych tě nezbavil odvahy před nimi. Já totiž dnes udělám z tebe opevněné město, (železný sloup a) bronzovou zeď proti celé říši, proti judským králům a jejím knížatům, proti jejím kněžím i lidu země. Budou proti tobě bojovat, ale nepřemohou tě, neboť já budu s tebou - praví Hospodin - abych tě vysvobodil.“

2. čtení - 1 Kor 12,31-13,13

Bratři! Usilujte o dary lepší. A teď vám chci ukázat ještě mnohem vzácnější cestu. Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásku, jsem jako znející kov a cimbál zvučící. Kdybych měl dar prorokovat, rozuměl všem tajemstvím, ovládl všechno, co se může vědět, a víru měl v nejvyšší míře, takže bych hory přenášel, ale neměl lásku, nejsem nic. A kdybych rozdával všechno, co mám, a (pro druhého) do ohně skočil, ale neměl lásku, nic mi to neprospěje. Láska je shovívavá, láska je dobrosrdečná, nezávidí, láska se nevychloubá, nenadýmá, nedělá, co se nepatří, nemyslí jen a jen na sebe, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, má zármutek, když se dělá něco špatného, ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy. Láska vše omlouvá, všemu věří, nikdy nad ničím nezoufá, všechno vydrží. Láska nikdy nepřestává. Dar prorokování pomine, dar jazyků už nebude, dar poznání zanikne. Neboť kusé je všechno naše poznání, nedostatečné je naše prorokování. Ale až přijde to, co je dokonalé, zanikne to, co je částečné. Když jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, myslel jsem jako dítě, usuzoval jsem jako dítě. Když se však ze mne stal muž, všechno dětské jsem odložil. Nyní vidíme jen jako v zrcadle, nejasně, ale potom uvidíme tváří v tvář. Nyní poznávám věci jenom nedokonale, potom poznám dokonale, podobně, jak (Bůh) poznává mne. Nyní trvá víra, naděje a láska, tato trojice. Ale největší z nich je láska.

Pokračování na str. 9

Budou se ti, Hospodine, klanět všechny národy!

Tato aklamace, kterou nyní opakujeme v rezponzoriálním žalmu, vyjadřuje velmi dobře význam slavnosti Zjevení Páně, kterou dnes slavíme. Vrhá současně světlo na dnešní obřad uzavření Svaté brány.

Budou se ti klanět, Hospodine..., to je vize, která k nám promlouvá o budoucnosti. Evokuje se zde pradáváné mesiánské proroctví, které se uskuteční v plné míře, až se Kristus vrátí ve slávě jako Pán na konci dějin. Mělo však své uskutečnění, jak historické, tak prorocké, když mágové přišli do Betléma a přinesli své dary. To byl počátek Kristova zjevení – právě ona jeho *epifanie* – představitelům národů světa.

Je to proroctví, které se postupně uskutečňuje v průběhu času krok za krokem, jak se hlásání evangelia šíří do lidských srdcí a zapouští kořeny ve všech krajinách země. Nebyl snad Jubilejní rok určitým druhem *epifanie*? Nesčetné množství osob, které přišly sem do Říma, nebo se jako poutníci odebraly také jinam do tolika jubilejních chrá-

mů, vydaly se svým způsobem ve stopách mágů, aby hledaly Krista. Jednalo se o osoby nejrůznějších kategorií, které přišly v touze rozjímat o Kristově tváři a získat jeho milosrdenství.

„Kristus včera i dnes – Počátek i Konec – Alfa a Omega. – Kristus je Pán všech věků – on vládne dějinám – jeho je království i moc i sláva – po všechny věky věků.“ (liturgie Bílé soboty) Ano, a toto je hymnus, který měl za cíl v Jubileu, v onom su-

gestivním horizontu přechodu do nového tisíciletí, vyzvednout Krista, Pána dějin, dva tisíce let po jeho narození. Dnes se oficiálně uzavírá tento mimořádný rok, ale duchovní dary, které se v jeho průběhu vylily, trvají; pokračuje dále veliké »milostivé léto«, které Kristus vyhlásil v nazaretské synagoze (srov. Lk 4,18-19) a které potrvá až do konce časů.

Zatímco dnes se spolu se Svatou bránou uzavírá jeden »symbol« Krista, zůstává více než kdy jindy otevřeno Kristovo Srdece. On stále dále říká lidstvu, které potřebuje naději a smysl života: *Pojďte ke mně všichni, kdo jste unaveni a obtíženi, a já vás občerstvím* (Mt 11,28). Proto četné obřady a iniciativy, kterými se vyznačoval, jsou jako živé a potěšující zkušenosti »setkání s Kristem« velikým dědictvím, které nám Jubileum zanechává.

Toužíme dnes dát zaznít hlasu díky a chvály celé církve. Proto na konci této slavnosti zapíváme slavnostní *Te Deum* na poděkování. Pán s námi učinil podivuhodné věci, zahrnul nás milosrdenstvím. Musíme si dnes osvojit pocit radosti, který zakusili mágové na své cestě za Kristem. *Jakmile uviděli hvězdu, zaradovali se nesmírnou radostí*. Především je musíme napodobit v tom, jak položili Dítěti k nohám nejen své dary, ale i svůj život.

V tomto Jubilejním roce rozvíjela církev svůj velký úkol být pro své děti a pro lidstvo hvězdou, která řídila kroky mágů. Církev nežije sama pro sebe, ale pro Krista. Chce být »hvězdou«, která je orientačním bodem a pomáhá nalézat cestu, která vede k němu.

V patristické teologii se s oblibou mluví o Církvi jako o »tajemství měsíce«, aby se zdůraznilo, že ona, podobně jako měsíc, nezáří svým vlastním světlem, ale odráží Krista, své Slunce. Rád připomínám, že právě touto myšlenkou se otevírá dogmatická konstituce II. vatikánského koncilu o Církvi: »Kristus je světlem národů, *lumen gentium!*« Koncilní otcové znovu a znovu vyjadřovali svou horoucí touhu »osvítit všechny lidi jasem Kristova světla, které září na tváři Církve« (LG 1).

Tajemství měsíce: Velké jubileum dalo Církvi prožít intenzivní zážitek tohoto jeho volání. Je to Kristus, na koho ukazovala v tomto milostivém létě a opakovala mu ještě jednou slova Petrova: »*Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života!*« (Jan 6,68)

Budou se ti, Hospodine, klanět všechny národy! Tato univerzalita povolání národů ke Kristu se projevila v tomto roce nejviditelnějším způsobem. Osoby všech kontinentů a všech jazyků si daly schůzku na tomto náměstí. Tolik hlasů se zde pozvedlo ve zpěvu jako symfonie chvály a zvěstování bratrství.

Nedokázal bych jistě v této chvíli připomenout všechna ta nejrůznější setkání, která jsme prožili. Přicházejí mi na mysl **děti**, které ohlásily Jubileum svou nezadržitelnou slavnostností, **mladí**, kteří dobyli Řím svým nadšením a vážností svého svě-

dectví. Myslím na **rodiny**, které předložily poselství věrnosti a společenství tak nezbytného pro dnešní svět, na **staré lidi**, na **nemocné a postižené**, kteří dokázali nabídnout výmluvné svědectví křesťanské naděje. Mám před očima také ty, kteří ve **světě kultury** a vědy usilují s velkým nasazením o hledání pravdy.

Pouť, která před dvěma tisíci lety viděla mágy, jak přišli z Východu až do Betléma, aby našli právě narozeného Krista, opakovaly v tomto roce miliony a miliony Kristových učedníků, kteří sem přišli nikoliv *se zlatem, kadidlem a myrhou*, nýbrž přinášeli své vlastní srdce bohaté vírou a potřebující milosrdenství.

Proto se dnes Církev raduje a dává zaznít Izaiášově výzvě: *Vstaň, rozsviť se, Jeruzaléme, neboť vzešlo tvé světlo, národy budou kráčet v tvém světle* (Iz 60,1.3). V tomto pocitu radosti není žádný triumfalismus. A jak bychom mohli upadnout do tohoto pokušení právě na konci roku tak intenzivně kajícího? Velké jubileum nám poskytlo prozřetelnostní příležitost, abychom uskutečnili »očistění paměti« a žádali od Boha odpuštění nevěrností spáchaných syny Církve v těchto dvou tisíciletích.

Před ukřižovaným Kristem jsme si připomněli tváři v tvář hojnosti milosti, která činí Církev svatou, že my, její děti, jsme široce poznamenané hříchem a vrháme tak stín na tvář Kristovy Nevěsty: tedy žádné sebepovyšování, ale velké vědomí naší omezenosti a našich slabostí. Nemůžeme se tedy nezachvívat radostí, onou vnitřní radostí, ke které nás vyzývá prorok, bohaté na vděčnost a chválu, protože je založena na vědomí přijatých darů a na jistotě Kristovy neokonečné lásky.

Nyní je čas podívat se dopředu a vyprávění mágů nám může v jistém smyslu naznačit duchovní směr. Oni nám říkají především, že když se setkáme s Kristem, je třeba se zastavit

a hluboce prožívat radost z důvěrného společenství s ním. *Vstoupili do domu a spatřili dítě s jeho Matkou Marií, padli na zem a klaněli se mu:* jejich život je nyní navždy zasvěcen tomuto Dítěti, pro které snášeli svízele cesty a lidských nástrah. Křesťanství se rodí a ustavičně obrozuje tím, že začíná u rozjímání o Boží slávě, která vyzařuje z Kristovy tváře.

Je to tvář, o které je třeba rozjímat a nacházet v jejích očích Otcovy »rysy« a dát se zaplavit láskou Ducha. Velké jubilejní putování nám připomnělo tuto základní trinitární dimenzi křesťanského života: v Kristu potkáváme také Otce a Ducha. Trojice je vznikem i naplněním. Všechno vychází z Trojice, k Trojici se všechno vrací.

A přece, tak jak se to stalo mágům, toto ponoření do rozjímání o tajemství nám nebrání vykročit, dokonce nás zavazuje, abychom se vrátili novou trasou cesty, na které se staneme hlasateli a svědky. *Vrátili se do své země jinou cestou.* Mágové byli svým způsobem prvními misionáři. Setkání s Kristem je nezadrželo v Betlémě, ale pobídlo je znovu se vydat na cesty světa. Je třeba se od Krista opět vrátit, a právě proto vrátit se od Trojice.

Právě to se od nás požaduje, drazí bratři a sestry, jako ovoce Jubilea, které se dnes uzavírá.

V úloze tohoto poslání, které nás čeká, podepíši za nedlouhou apoštolský list *Novo millennio ineunte*, ve kterém předkládám několik řádků úvah, které mohou pomoci celému křesťanskému společenství »vrátit se« s obnoveným úsilím po jubilejním poslání. Jistě, nejedná se o to, zorganizovat v krátkém čase jiné iniciativy velkých rozměrů. Vracíme se k běžným úkolům, ale ty jsou všechno, jen ne odpočinek. Je třeba se poučit z Jubilea, abychom dali novému úsilí inspiraci a účinné orientace.

Předávám tyto řádky úvah dílčím církvím jako jakési »dě-

dictví« Velkého jubilea, aby je zhodnotily v rámci svého pastoračního plánování. Je zde naléhavá potřeba především pečlivě uchovat podněty z rozjímání o Kristu, které nám daly zážitky tohoto roku. Za lidskou tvář Mariina Syna poznáváme vtělené Slovo v plnosti jeho božství a jeho lidství. Nejvýznamnější umělci na Východě i na Západě se potýkali s tajemstvím Kristovy Tváře. Ale ona je především Tváří Ducha, božského »ikonograf«, narysovanou v srdcích těch, kteří o něm rozjímají a milují ho. Je třeba se *vrátit od Krista* s rozmachem Letnic, s obnoveným nadšením. Vrátit se od něho především v každodenním úsilí o svatost, ponořit se a setrávat v modlitbě a v naslouchání jeho slovu. Vrátit se od něho, abychom svědčili o Lásce skrze praktický křesťanský život vyznačující se společenstvím, láskou, svědectvím vydávaným ve světě. A to je program, který předávám tímto apoštolským listem. Je možno jej shrnout do jediného slova: **Ježíš Kristus!**

Na počátku svého pontifikátu a pak ještě tolikrát jsem volal k dětem Církve a ke světu: »Otevřete dokořán brány Kristu!« Toužím zvolat tak ještě jednou na konci Jubilea, na počátku tohoto nového tisíciletí.

Budou se ti, Hospodine, klanět všechny národy! Toto proroctví se již uskutečňuje v nebeském Jeruzalémě, kde všichni spravedliví světa, a zvláště tak četní svědkové víry, jsou tajemně shromážděni v onom svatém městě, ve kterém již není slunce, protože jeho sluncem je Beránek. Tam nahoře andělé a svatí spojují své hlasy, aby pěli chválu Bohu.

Církev putující po zemi ve své liturgii, v hlásání evangelia, ve svém svědectví vytváří den co den ozvěnu onoho nebeského zpěvu. Kéž dá Bůh, aby v novém miléniu vždy rostla ve své svatosti, aby byla v dějinách pravou »epifanií« milosrdné a slavné tváře Krista Pána. Amen.

Bolletino Vaticano 6. 1. 2001

Nejdrahocennější dar

Z homilie Svatého otce o slavnosti Křtu Páně v Sixtinské kapli při křtu dětí

Drazí bratři a sestry, dnešní svátek, který uzavírá vánoční období, nám nabízí příležitost, abychom se jako duchovní poutníci odebrali na břeh Jordánu a zúčastnili se tajemné události: Ježíšova křtu z rukou Jana Křtitele. Slyšeli jsme vyprávění evangelia: *Když byl pokřtěn i Ježíš a modlil se, otevřelo se nebe, Duch svatý sestoupil na něj v tělesné podobě jako holubice a z nebe se ozval hlas: »Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení!«* (Lk 3,21-22)

Ježíš se tedy zjevuje jako *Kristus*, jednorozený Syn, předmět Otcova zalíbení. A tím začíná jeho veřejný život. Toto »zjevení Páně« následuje ono zjevení o Svaté noci v pokoře jeslí a včerejší setkání s mágy, kteří se klanějí Králi předpovězenému ve starých spisech.

I letos mám to potěšení, abych při této tak významné příležitosti udělil křest několika novorozencům. Zdravím rodiče i všechny kmotry a všechny rodiče, kteří je doprovodili.

Tyto děti se za chvíli stanou údy Církve. Budou pomazány olejem katechumenů, znamením vlídné Kristovy síly, která jim bude dána, aby bojovali proti zlu. Bude na ně vylita svěcená voda, účinné znamení vnitřního očištění skrze dar Ducha svatého. Pak přijmou pomazání křížem, aby se naznačilo, že jsou posvěceny k obrazu Ježíše, Otcova Pomazaného. Svíce zažehnutá od paškálu je symbolem světla víry, které rodičové a kmotři mají ustavičně chránit a živit oživující milostí Ducha.

Obracím se k vám, rodiče a kmotři. Vy máte dnes to potěšení nabídnout těmto dětem nejkrásnější a nejdrahocennější dar: nový život v Ježíši, Spasiteli celého lidstva.

Od vás, otcové a matky, kteří jste již spolupracovali s Pá-

nem, když jste dali život těmto maličkým, žádá on nyní další spolupráci. Žádá vás, abyste podporovali působení spásného slova skrze úkol výchovy těchto nových křesťanů. Buďte vždy připraveni plnit věrně tento úkol.

Také od vás, kmotři a kmotry, očekává Bůh zvláštní spolupráci, která nachází svůj výraz v pomoci, jakou poskytujete rodičům při výchově těchto novorozenců podle nauky evangelia.

Křesťanský křest, posílený ve svátosti biřmování, činí všechny věřící, každého podle příznačných rysů jeho zvláštního povolání, odpovědnými za velké poslání církve. Každý na svém poli, se svou vlastní identitou ve společenství s druhými a s církví se musí cítit solidární s jediným Vykupitelem lidského pokolení.

To nás znovu vrací ke všemu tomu, co jsme prožili v Jubilejním roce. V něm se životnost církve ukázala před očima všech. Pro všechny křesťany zůstane jako dědictví této mimořádné události úkol potvrdit vlastní víru ve spojitosti s řádným každodenním životem.

Svěřme Svaté Panně tyto maličké tvory, kteří dělají své první kroky do života. Prosme ji především, aby tito maličci, oděni do bílého šatu, znamení jejich důstojnosti jako Božích dětí, byli po celý svůj život autentickými a odvážnými svědky evangelia. Amen.

Bolletino Vaticano
7. 1. 2001

Boží komediant a apoštol mládeže

Don Bosko 16. 8. 1815 – 31. 1. 1888

Narodil se chudým, pracovním a zbožným rodičům. Otec pracoval jako námezdní dělník, získal r. 1817 malé poličko se skromnou usedlostí, ale zemřel, než se tam mohl nastěhovat. »Jeničku, už nemáš tatínka!« Na tato matčina slova Jan Bosko nikdy nezapomněl.

Všechno pochopíš, až přijde čas

29letá vdova se musí sama starat o celou rodinu. Děti musejí záhy začít pracovat a jsou vychovávány k prosté, ale hluboké zbožnosti. Místo něžnosti se mateřská láska projevuje v jejím sebeobětování. Denně se modlí s dětmi a svým vlastním příkladem utváří jejich svědomí. »Nebud'te bezmyšlenkovití!« po-

vzbuzuje Jana, který si později jako kněz napíše na dveře: **Každý okamžik je drahocenný.**

Je to cílý a živý mladík, inteligentní, s pevnou vůlí, vynikající pamětí, oblíbený u svých kamarádů, se sklonem k pýše a vznětlivosti. Velký význam pro něho měl sen, který se mu zdál, když mu bylo devět let, ve kterém se mu ukazují jeho slabosti, ale také nárys jeho budoucnosti. Měl později mnoho takových snů a vidění, které

hrály významnou a dalekosáhlou roli v jeho životě. Na příkaz papeže Pia IX. je zapsal: V prvním snu viděl houf mladíků, kteří se smáli a kleli. On je napomínal slovy i pěstmi, aby je umlčel. Tu k němu přišel vznešený pán a řekl: »Nikoliv bitím, ale dobrotou si z nich uděláš přátele.« Zjevila se mu také zářící Paní, která mu ukázala stádo vlků, kteří se změnili v něžné beránky. Řekla mu: »Tak to budeš dělat s mými dětmi!« Protože byl z celé té podívané zmatený, položila mu ruku na hlavu a řekla: »Až přijde čas, všechno pochopíš.«

Provazochodec, pohůnek, žebrák

Vydá se záhy tímto směrem, a když jej chce maminka odvést od divokých her s mladíky z vesnice, prosí těmito slovy: »Když jsem u nich, neklejí a nenadáávají.« V 11 letech poprvé vysloví přání stát se knězem a hledá si neobvyklým způsobem svou cestu. Naučí se kouzlům (patron manipulátorů), chodí po provaze a provozuje akrobacii a dosáhne v tom pozoruhodné zručnosti. Toto umění odpozoroval od potulných artistů. Nakonec svolá celou ves na představení, které zahájí modlitbou růžence a malým kázáním. Z představení jsou vyloučeni všichni, kdo klnou nebo se zdráhají zúčastnit se náboženských úkonů.

Pro nezbytné vzdělání nemůže očekávat pomoc od rodiny. Nevlastní bratr stojí jeho studiu v cestě, dokud mu matka nevyplatí jeho dědický podíl. Pak musí Jan tři roky pracovat ve stáji jako pacholek. Ujme se ho místní kaplan, který rozpozná jeho nadání a jeho povolání. Zde pozná mladý Jan poprvé dobrodiní duchovního vedení. Miluje tohoto kněze jako svého otce. Své přání podpořit jej i finančně může vyjádřit jeho dobrodinec po náhlém záchvatu mrtvice jen

svými gesty. Jan se peněz zřekne. »Mám se kvůli penězům dostat do pekla?«

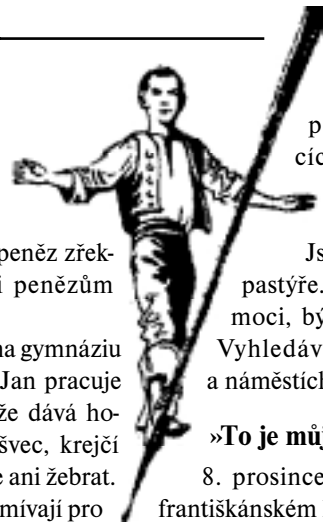
Následující léta na gymnáziu nejsou nijak lehká. Jan pracuje po vyučování tím, že dává hodiny, pracuje jako švec, krejčí a stolař, ale nebojí se ani žebrat. Spolužáci se mu vysmívají pro jeho chudý oděv, ale vzhledem ke své veselé povaze si z nich udělá přátele a vyvolává pozornost svými obdivuhodnými výkony. Založí Svaz veselé nálady, protože »ďábel se bojí veselých lidí.«

Na učitelích a později i kněžích v semináři mu vadí, že si kromě svých povinností vůbec neudělají čas pro mladé. Tato trpká zkušenost se nakonec ukáže jako cenná: takto se nikdy nebude chovat. V roce 1835 vstupuje do semináře.

Kněz

5. června 1841 je vysvěcen na kněze. Hluboce se mu do duše vryla slova jeho matky: »Nyní jsi knězem, můj milý. Od nynějšku budeš každý den sloužit mši svatou. To je milost, to je neocenitelný dar... Ale pamatuj si vždy: začít sloužit mši svatou znamená začít trpět... až do smrti... od nynějška myslí jen na spásu duší.« A povzbuzuje jej, aby nikdy neposkrnil svůj kněžský šat: »Lépe být chudým sedlákem než nehodným knězem!«

Při svém sklonu k radikalismu chce nejdříve vstoupit k františkánům, kam se již přihlásil jako novic. Ale jeho zpovědník Don Cafasso (1947 byl blahorečen) jej pošle k dalšímu kněžskému vzdělávání do Turína. Tam pozná bídu lidí, kteří bydlí na periférii města, které se díky průmyslovému rozvoji rychle rozšiřuje, a u církve nenacházejí žádnou oporu. Vyhledává dělníky v chudých čtvrtích, navštěvuje mladé trestance v pře-

plněných věznicích a konstatuje bezvýhodnost jejich situace.

Jsou jako ovce bez pastýře... Chce jim pomoci, být jim nablízku. Vyhledává je na ulicích a náměstích a stará se o ně.

»To je můj přítel!«

8. prosince 1841 dojde ve františkánském kostele k setkání se zednickým učněm Bartolomějem Garellim, kterého kostelník vyhání, protože neumí ministrovat. Don Bosko jej nechá přivést zpět se zdůvodněním: »To je můj přítel!« V sakristii se doví, že chlapec nemá rodiče, nechodí do školy, katechismus vůbec nezná a ještě nebyl u svatého přijímání. Aby jej rozesmál, zeptá se ho: »A pískat umíš?« Tak si získá srdce mladého člověka. Ještě tentýž den začne první hodina katechismu, ke které mladík přivede i své kamarády. Don Bosko později napíše, že to je hodina zrození jeho oratoře.

Počet kluků, kteří přicházejí za Donem Boskem, rychle roste. »Abychom mohli chlapce vychovávat, potřebujeme nejdříve nějakou louku, hrnec a buben.« A tak pro ně vaří, vyučuje je, hledá jim práci, o nedělích si s nimi hraje a získává krok za krokem jejich důvěru. V nemocniční budově najde pro zimu 1844-45 místo pro sebe a pro své mladé. Ti obsadí schodiště k jeho bytu a všude chodí za ním. Když uslyší po jedné jeho těžké nemoci o jeho uzdravení, za které se všichni spolu modlili celou noc, vtrhnou do jeho pokoje, zvednou jej i na jeho křesle a vynesou triumfálně na ulici s výkřiky: »Evviva Don Bosko!«

»Konat dobro, být veselý a nechat vrabce štěbetat!«

Ale kamkoliv se se svými přáteli pohne, je nedůvěřivými sousedy a úřady vyháněn. Ani duchovenstvo nepodporuje jeho úsilí, protože se »nechová při-

měřeně«, chodí s 300 mladíky, kteří se smějí a hulákají, z místa na místo a podle mínění svých spolubratří si pověsil na krk zcela bezvýhodnou práci. Ale Don Bosko ví, za co bojuje: »Když se jedná o to, zachránit mládež před nebezpečím a získat jejich duše pro Boha, jdu vpřed až k opovržlivosti.« Kde se zdržuje se svou mládeží, patrolují policajti, ale nezřídka se stane, že čekají na kolenou, až je Don Bosko vyzpovídá podobně jako své výrostky.

Protože ho mladí na slovo poslouchají, vznikají obavy, aby z nich neudělali rebely. Protože vidí v duchu jako ve snu věci, které se zdají neskutečné, a mluví o nich, jako by se už staly, je nakonec prohlášen za blázna a je rozhodnuto, že bude předán ústavu pro choromyslné. Ale akce zorganizovaná pod záminkou projížďky kočárem se nezdaří, Don Bosko jim uklouzne a místo něho jsou několik hodin zadrženi v blázinci jeho průvodci. Ať už je pro Dona Boska situace jakkoliv těžká, jedná stále podle své zásady: »Konat dobro, být veselý a nechat vrabce štěbět.«

O Květné neděli, posledního dne, kdy je se svou hordou trpěn na jedné louce, obdrží Don Bosko nabídku pronájmu pozemku se starou šopou. Již o velikonoční neděli se zde slaví bohoslužby a pole je posvěceno jako hřiště. Přítomní jsou zárodkem jeho vysněné oratoře, domu pro potřebné mládence. Doba potulování je u konce, mladí mají svůj domov.

»Od této chvíle dělám všechno jen pro vás!«

V rodinné atmosféře plné veselosti se mladí cítí povzneseni. Jediným důvodem je sám Don Bosko, který jim dopřává mnoho volnosti, »jen když nechají zdi stát.« Tak nějak podobně to vyjádřil i duchem spřízněný Filip Neri: »Můžete dělat všechno, jen když nehřešíte.«

Charakter, vlastnosti a chyby svých hochů poznává kněz velmi

rychle a plný lásky vychází vstříc potřebám jednoho každého, někdy dá povzbuzující, někdy do ucha zašeptané slovo, položí vážnou otázku, povzbudí nebo pochválí. Vytváří atmosféru, která přemáhá každý odpor a vytváří a získává si dětskou důvěru. Je se svými mladými ve dne v noci, mohou za ním přicházet se všemi svými starostmi a radostmi. Chce být účastníkem jejich života a svůj život jim zcela věnuje. »Od této chvíle dělám všechno jen pro vás!«

Mnoho nepředloženého chování se děje nikoliv ze zloby, ale z přemíry síly a dlouhé chvíle, říká o svých chovancích, proto se snaží nad nimi starostlivě bdít, aby nenašli příležitost k hříchu. Nejedná s nimi represivně, tedy pomocí trestů, nýbrž předchází možnosti provinit se. Proto se jeho pedagogický systém nazývá **preventivní**.

Je to jeho láska, která proměňuje jeho mladíky, protože oni cítí, že je bere vážně. Kdo se cítí být milován, opět miluje, a kdo ví, že je milován, dosáhne všeho, zvláště u mládeže. Čeho chce dosáhnout? Poznáváme to z jednoho jeho rozhovoru s mladým člověkem:

»Jak se ti daří?« – »Velmi dobře.« – »A co tvoje duše? Kdybys umřel dnes v noci, byl bys spokojen?« – »Ne tak docela.« – »Kdy se chceš vyzpovídat?« – »Zítřka... hned!«

Jeho úspěchy u mládeže mají právě zde svůj základ. »Častá zpověď a svatě přijímání, denní účast na mši svaté, to jsou pilíře, na kterých spočívá celá výchova.«

Don Bosko dbá na jednoduchou, ale pravidelnou modlitbu, večerní modlitba se koná společně a na kolenou. Jeho »večerní slůvko« před spaním, která trvá 3-4 minuty, je u chlapců velice oblíbené, mluví přitom přímo do srdce. Jednou měsíčně se koná »cvičení dobré smrti«, kdy každý uvede své časné i duchovní záležitosti do takového stavu, jako by měl zemřít ještě týž den.

Dosahuje obrácení srdce, ale ne u všech. Dochází k tomu, že mladíky, kteří se vůbec nechtějí změnit, posílá pryč, aby neovlivňovali negativně ty ostatní. »Jak vlídný v zacházení, tak pevný v zásadách.«

Růst, překážky, viditelné požehnání

1846 přivádí Don Bosko svou 58 let starou matku do turínské oratoře. Matka Markéta vaří, pere, zašívá prádlo a oděvy a je tu stejně jako její syn stále pro mladá. Jen jednou sbalila své věci, když jí mládenci bezohledně pošlapali v zahrádce zeleninu. Don Bosko ji potká, obejmě ji a vede ke kříži. Oba mlčí, a ona zůstává až do své smrti r. 1856.

K výstavbě svého díla vzdělává si Don Bosko ty nejzdatnější žáky za své asistenty a učitele. Jedním z nich je Dominik Savio, nejoblíbenější Boskův chovanec, který vyniká svými ctnostmi. Ale tento mládenec umírá, když mu ještě není 15 let. 1945 se stává patronem mládeže a Pius XII. jej prohlásil za svatého.

I někteří kněží a laici jsou ochotni pomáhat. Na pozemku, který se mezitím rozšířil, vyrůstají nové stavby: večerní škola, gymnázium, učňovská škola a kostel. Pokud jde o financování, chová Bosko pevnou důvěru v pomoc Panny Marie. Při stavbě její baziliky má jedinou architektku sotva pár soldů. »Buďte klidní, Madona nám potřebný obnos opatří. Já jsem její pokladník.« A má pravdu, i když přítom stále vězí v dlužích. Jednou se modlí proti svému obyčejí po mši svaté celé hodiny. Lidé, kteří na něho čekají venku, čekají tentokrát marně.

1852 uzavře Don Bosko s vedením města dohodu o výuce mládeže. Sám stanoví osnovy pro vzdělávání učňů, podle kterých jeho mistři, které si sám vchoval, provádějí výuku. Zvláště mu však záleží na potřebě duchovních povolání. Z řad jeho nejpotřebnějších mladíků vyrůs-

tají kněží a spolupracovníci pro hnutí, které se rozšíří po Evropě i po světě. Z jeho žáků se 14 stalo biskupy.

Nezapomíná ani na mladé ve věznicích, navštěvuje je a pořádá pro ně duchovní cvičení. Když vedení věznice chce vyjádřit své uznání za blahodárny vliv, který zde uplatňuje, vyprosí si pro vězně volnou vycházku do přírody bez dozorců. On sám se o všechny postará. Po dlouhém váhání je mu vyhověno a z 300 mladých trestanců se ani jeden nepokusí o útěk. Nikdo z nich nechce zklamat důvěru, jakou kněz do nich vkládá.

»Dej mi duše a ostatní si ponech!«

18. prosince 1859 zakládá Don Bosko svou kongregaci a staví ji pod patronát sv. Františka Saleského. Jeho heslo: »Pane, dej mi duše a ostatní si ponech!« je pro Boska tou hlavní směrnicí. 1874 Pius IX. uznává a schvaluje jeho řeholní společnost.

Již jako 70letý podniká cestu do Paříže, Marseille a Barcelony, kde je nadšeně přijímán.

Koncem 70. let se zhorší jeho zdravotní stav. Nohy jej již nechtějí nosit. Ke křečovým žilám se připojí srdeční a jaterní potíže, takže je stále více upoután na svůj pokoj. Když tuší, že se blíží jeho smrt, cítí také přítomnost Matky Boží Panny Marie. Všichni přítomní jsou hluboce dojatí. Před smrtí prosí, aby z kapes jeho kabátu vyňali i nejposlednější minci. Umírá 31. ledna 1888.

V roce 1929 je blahořečen. O velikonoční neděli 1934 je zařazen mezi svaté. Před slavností obrovské množství kluků prorazí kordon švýcarské gardy, přeskočí zábradlí a posadí se sami do prvních řad. Pro koho jiného by měla být tato místa rezervována, když ne pro ně, a to od Dona Boska!

Přeložil -lš-

Podle Feuer und Licht 73

»Mami, proč musíme každou neděli do kostela?«

Povolání vychovatele je vlastně zbytečné. Nikoliv, bylo by zbytečné, kdyby rád ve světě, kdyby tento svět byl takový, jak jej Stvořitel chtěl mít. Toto přesvědčení zastává náboženský filozof Robert Speemann v jedné své promluvě v mateřské škole. A skutečně, my rodiče, kteří jsme denně společně se svými dětmi, nejsme povoláním vůbec vychovatelé. Ale žijeme spolu se svými dětmi. Výchova je současně jako vedlejší produkt soužití a nedá se vyloučit z našeho života. Maria Montessoriová se vyslovila zřetelně proti umělému dětskému světu, ve kterém se život dětí redukuje na pestré hraní a pokud možno co nejrychlejší uspokojování jejich základních potřeb. Děti se musí učit životu a nikoliv vyrůstat v hermeticky uzavřené umělé skutečnosti.

To všechno se může zdát samozřejmé, a přece to má základní význam, když se jedná o náboženskou výchovu. Platí zde totéž, ale s ještě dramatictějšími důsledky. Při pohledu na děti jsme vždy odkazováni sami na sebe. Jak žijeme my sami? Co prožíváme? Za kterými hodnotami stojíme? Je-li výchova vedlejším produktem našeho společného soužití, o to více je vedlejším produktem našeho náboženského života. Můžeme zprostředkovat jen to, co jsme si sami vnitřně osvojili, v co věříme a v co doufáme.

Děti a mládež mají často tu vynikající přednost, že ihned odhalí každou polovičatost a přetvářku. Na druhé straně jsou ochotny postavit se čelem i k nepřijemným otázkám. Když se nás například děti ptají, když jsou unaveny a je škaredé počasí, proč musíme každou neděli chodit do kostela, jistě je nespokojí slyšet, že je to prostě tak. Ale když se postavíme na jejich stranu a přiznáme, že dnešní ráno není nijak lákavé, můžeme jim pomoci, aby to

znovu pochopily, proč přesto přece jen půjdeme. Dětem působí potěšení, když mohou samy odhalovat v životě víry náboženské pravdy, a proto to často působí nepříznivě, když používáme rychle hotové odpovědi.

P. Thomas Philippe, kněz, který miloval děti a pečoval o ně, jednou řekl, že čtyřleté děti často tuší povolání, které se později potvrdí. Podobně se vyjádřil kardinál Lustiger ve své knize »Boží volba« o svém otci, který bral metafyzické otázky svého sedmiletého syna velmi vážně a pokoušel se na ně odpovědět. Nepodceňujme své děti, a to ani v náboženské oblasti! Nedomnívejme se, že to, co my jsme od Boha přijali a zakusili, ony ještě nemohou pochopit.

Nejsou naše děti pokládány za hloupé, když jim při zvláštních bohoslužbách vyprávíme nějaké historky (jako by v Bibli nebylo dostatek napínavých příběhů) a ony si mohou vzít domů pomalovaný kamínek? Když se Ježíš modlil: *Děkuji ti, Otče, že jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými a zjevil je malíčkým* (Mt 11,25), musí to být pro nás provokace, jinak nebereme Ježíšovu modlitbu vážně. Zbavme se

v náboženské výchově představy, že vždy my jsme ti, kteří dávají, a děti jsou jen příjemci.

Vzpomínám si, jak naše starší dcerka řekla při překvapivé smrti našeho faráře, že nechápe, proč jsou všichni tak smutní, když se našemu panu faráři již daří tak dobře a jednou ho zase uvidíme. Když byla ještě mladší, řekla jednou, že by docela ráda zemřela, aby mohla vidět Pána Ježíše správně. To jsou výroky, které mohou dospělého přímo poděsit. Ale vedou nás také k zamyšlení, pro co vlastně žijeme. Pro děti nemusí být smrt žádné tabu. Odnímají jí svým způsobem její hrůzu.

V židovských školách tory se učí děti celé biblické texty přímo z Bible, nikoliv z vyzdobených zvláštních dětských biblí. Stojí za tím přesvědčení, že Bible je napsána pro všechny lidi všech věkových skupin a všichni jsou v ní úměrně ke svému věku živeni Božím slovem. Příběhy Starého zákona jsou tak mnohoznačné a tak napínavé, že je opravdu škoda je zkracovat. Tady se dovídáme o věrnosti a spravedlnosti, o únosech, krádežích a vraždách, vše, čeho jsou lidé schopni. Ale Bible u toho nekončí, nýbrž

zjevuje také Boží pedagogiku, jakou uplatňuje u lidí. Syťme své děti těmito příběhy, touto Boží pedagogikou, která je často tak odlišná od té naší.

Kardinál Schönborn jednou litoval, že Sigismund Freud se orientoval na řecké báje a nikoliv na postavy Starého zákona. K jak protikladným závěrům dochází Freud ve srovnání s Bibli! Otázka, která za tím vězí, má zásadní význam pro náboženskou výchovu: V jakém světě žijeme? Podle jakých hodnotových měřítek a kritérií jednáme? Žijeme se přitom Bibli, liturgií, modlitbou? Nebo žijeme podle ducha doby, podle toho, co je »normální«?

Když vidíme, jak jsou některé děti taženy jedním idolem za druhým, od Diddla přes Pokemony k Sailoru Moonovi, pak se vnucuje myšlenka, že zde scházejí jiné, podstatné identifikační postavy. Děti potřebují vůdčí obrazy, smyslupné postavy, vzory, v jejichž životě mohou odhalovat a znovu poznávat svůj vlastní život jako v šabloně. Ale jaké postavy jim nabízíme? Podle jakých vzorů žijeme my sami? A když někomu nepostačí skutečně pestré charaktery biblických postav, dívejme se na světce všech staletí. I zde platí: nepodceňujme své děti. Nezakrývejme před nimi poklady, které jsme sami objevili.

U nás jsme si zvykli v sobotu večer s dětmi si přečíst nedělní evangelium a podívat se k tomu na nějaký obrázek. Když pak děti v kostele příběh slyší ještě jednou a pak cestou domů jsou tím celě zaujaty, praktikujeme zcela automaticky to, co církevní Otcové nazývají »znovupřevykování« Božího slova. A často jsme udiveni, co všechno z dětských srdcí vytryskne, jaké květy z toho vypučí. Boží bytost jim může představit nejen Bible. Dívejme se s dětmi na svátky ročního cyklu. Jak mnoho se zde děti mohou naučit pro svůj

život, vždyť koloběh roku je malým obrazem lidského života. Když už nekupujeme dětem na konci letních prázdnin perníkové srdce, nýbrž stopujeme a prožíváme vlastní charakter jednotlivých ročních dob a každého svátku, mají děti možnost vystoupit za hranice obyčejných zálib, lhostejnosti a relativizování a dát vlastnímu životu jasnější kontury.

To nás vede v náboženské výchově k jednomu problému, který je stále naléhavější. V naší opěvované pluralistické společnosti, ve které je nejen všechno možné, ale také nic není závazné, kde je pojednou třeba znovu definovat i pojem rodiny, cítíme se často zavázáni respektovat rozmary tolerance. Chceme být pro všechno otevření, přenechávat dětem ve všem jejich vlastní rozhodování v domnění, že je údajně vychováváme ke statečnému občanství, když jim jen dáme na vědomí, jaké důsledky bude mít jejich rozhodování, jako bychom vždy přesně věděli, jaké důsledky vyplnou z toho či onoho jednání. Ale jak má dítě volit, jak si má volit dospělý, když k tomu nemá nástroj, potřebnou schopnost? Jak se má člověk rozhodovat, když ani neví, proč se musí rozhodovat, ani pro co se vyplatí rozhodnout? Místo toho, abychom šli s dětmi určitou rozhodnou cestou, rozhodneme se, že raději nepůjdeme vůbec. Søren Kierkegaard ve své knize »Smrtelná nemoc« popisuje lidi, kteří se neodvažují udělat krok od možnosti k nutnosti, což má za následek, že nikdy nedospějí k plnému rozvoji svých duchovních sil. Všechny cesty vedou do Říma, ale člověk se bojí vybrat jednu z nich, protože prý by všechny ostatní zůstaly zavřené a neschůdné. Všichni známe dramatické důsledky takové pedagogiky hojnosti. Kdo je předčasně konfrontován s pluralismem, není schopen získat zdravý vztah ke skutečnosti, zůstane po celý život v zajetí rádobý věčného

»bud', anebo«, zkrátka v zajetí libovůle.

Přijměme meze svého života nikoliv jako přítěž, nýbrž jako šanci a nutnost sami se rozvíjet. Neděle se tak stane omezením, které nám říká, že nežijeme pouze pro práci, že náš život zde na zemi nemá věčné trvání. I rity a liturgie jsou takovým omezením, které si volíme, abychom získali rámeček, ve kterém jsme svobodni pro skutečnost nebe a pro Boží pravdu. Význam rituů poznáváme z toho, jak působí rituály při ukládání malých dětí ke spánku. Podobnou důležitost mají rity v životě víry, protože v sobě skrývají v každé době jistotu, trvalost a vůni věčnosti.

Jak důležité je pro pravověrnou židovskou rodinu sesednout se společně po namáhavém a práci naplněném týdnu ke stolu s Božím slovem, které živí, a všichni si vzájemně dávají jistotu, že je Bůh provází! Vypěstujme si takovou kulturu o nedělích také v našich katolických rodinách.

Pravidelné úkony mají často pro děti větší důležitost než mnoho slov a rozvinutá katecheze. Co děti spolu s tím dostávají, je životní pocit, životní postoj rodičů. To je to, na co budou později jako dospělí vzpomínat. Když čteme v Katechismu katolické církve úseky o výchově, je zde řeč o životních způsobech rodičů, které pak »po celý život tvoří ryzí předpoklady a opory živé víry« (KKC 2225). Dříve než se začneme starat o náboženskou výchovu svých dětí, musíme se zamyslet nad svým vlastním náboženským životem. Náboženská výchova nemůže být nic nasazeného, umělého, co uděláme jednou za týden a to musí nějakou dobu vystačit. Náboženská výchova musí vytrysknout z našeho vlastního duchovního života a víry a může na naše děti působit přesvědčivě jen v každodenním všedním životě.

*Překlad -lš-
Podle Feuer und Licht 73*

Základ

Otázka, která s námi beze sporu nejvíce hýbá, je otázka po budoucnosti, především budoucnosti našich dětí (...) Ale čím začít, na jakých hodnotách a základech vystavět budovu výchovy, která může nabídnout dětem pro jejich celý život oporu a orientaci?

Budu jmenovat jen jeden základ, který se mi jeví jako nejdůležitější: mlčení.

(...) Musíme dospět k poznání, že dítě je skrz naskrz něco jedinečného, co je třeba respektovat.

Je zcela nezbytné chránit toto nové a jedinečné v dítěti. Dítěti musí být zachována možnost bez zatížení a bez zneužití shromažďovat zkušenosti.

Musíme dítěti pomáhat najít samo sebe a poslouchat svůj vnitřní hlas. Jen tento vnitřní hlas je může formovat. Jen on dá v dítěti vzniknout tomu, co Písmo svaté nazývá řádem lásky.

(...) Proto je nutné s mimořádným pocitem něžnosti přivádět dítě k tomuto velkému daru, který je pro ně připraven: k zcela osobnímu zážitku osobního setkání s Bohem. Tomu nelze nadbíhat; toto tajemství nesmí být zraněno.

Vychovatel nemůže udělat nic víc a nic jiného, než dítě připravovat na toto tajemné setkání tváří v tvář. K tomu patří, že nejhlubší nitro dítěte zachová nedotčeno; a když jde o duchovní věci, může si přístup k nitru dítěte dovolit jen tak, jako by současně vstupoval do svatyně, s velkou zdrženlivostí a opatrností, která sama vyjadřuje úctu k Boží přítomnosti. Událost Boží přítomnosti v nitru člověka se uskutečňuje v mlčení; JÁ ustupuje před mocí této přítomnosti. Každému hluku, každému násilí, každému křiku musí být zabráněno: všemu, co dráždí, a všemu, co odcizuje.

Výchova je: jedna duše daruje druhé duši mlčení.

*Z knihy Maurice Zundela
»Vnitřní stránka evangelia«*

LITURGICKÉ ČTENÍ - pokračování ze str. 3

Evangelium - Lk 4,21-30

Ježíš promluvil v synagoze: »Dnes se naplnilo Písmo, které jste právě slyšeli.« Všichni mu přisvědčovali, divili se milým slovům z jeho úst a říkali: »Není to syn Josefův?« Řekl jim: »Jistě mi připomenete přísloví: Lékaři, uzdrav sám sebe! Udělej i tady ve svém domově to, o čem jsme slyšeli, že se stalo v Kafarnau.« Dále řekl: »Amen, pravím vám: Žádný prorok není vítán ve svém domově. Říkám vám podle pravdy: Mnoho vdov bylo v izraelském národě za dnů Eliášových, kdy se nebe zavřelo na tři léta a šest měsíců a nastal velký hlad po celé zemi; ale k žádné z nich nebyl poslán Eliáš, jen k vdově do Sarepty v Sidónsku. A mnoho malomocných bylo v izraelském národě za proroka Elizea, ale nikdo z nich nebyl očistěn, jenom Námán ze Sýrie.« Když to slyšeli, všichni v synagoze vzplanuli hněvem. Zvedli se, vyhnali ho ven z města a vedli až na sráz hory, na níž bylo vystaveno jejich město, aby ho srazilí dolů. On však prošel jejich středem a ubíral se dál.

My děti

Vědomí lásky je v nejhlubším nitru člověka

Kachňátko se ihned po vylíhnutí postaví na své nožičky. Zvíře má ihned po narození určitou samostatnost, důvěřuje svým instinktům, nebo projevuje nedůvěru. Když dáte kočičce nebo pejskovi mléko, nejprve k němu přičichne a pak teprve začne pít.

Malý člověk naopak přichází na svět zcela nezralý. Jeho extrémně slabé tělíčko jej činí zcela závislým na druhých. Sám není schopen přežít. Malé dítě zcela závislé na své matce je bytostí plnou důvěry, bez nedůvěry přijímá vše, co se mu dává.

Lidské děťátko se vyznačuje vědomím lásky (nikoliv instinktem), které se rozvíjí kontaktem s matkou.

Vztah malého dítěte k matce – obraz vztahu k Bohu

Již v mateřském lůně má dítě vědomí lásky. To dělá z celé jeho bytosti jednotu, dítě je jedno, (má smysl pro niternost dříve než pro svůj vnějšek), pociťuje lásku současně tělesně i duševně... nebo úzkost, protože již v mateřském lůně je možno tomuto maličkému človíčku přivodit zranění, jejichž důsledky poznamenávají jeho psychický, duchovní a citový život. Úzkost

je bohužel nedostatek lásky, nedostatek, který dítě projevuje nekontrolovaným křikem ze všech sil, a jen láska a kontakt s matkou je může utišit.

Setkání s osobním Bohem, s Přítelem

Vědomí naděje zraje se zkušeností, že matka je pro celé dítě zachránkyní, milovanou a milující pomocnicí. Necítí se ve své slabosti samo a otevírá se životu jako procesu rozvoje.

Vědomí víry vzniká v srdci malého dítěte, když začne pojmenovávat věci jménem. Aby se naučilo mluvit, je nutné, aby dítě věřilo tomu, co mu jeho matka

říká. Se svým otcem se bude učit podstupovat malá rizika a tak objevovat důvěru.

Tento čas, ve kterém se JÁ probouzí k životu, může být časem prvních mystických zážitků. Dítě potkává osobního Boha, Přítele, a to na úrovni svého vědomí lásky, hluboké úrovně, na které jsme ještě osobou odlišnou od svého JÁ.

Náboženské vědomí

Rané dětství se plně orientuje na lásku; jakmile vstoupí na scénu JÁ, dítě ztrácí svou prostotu. Když začíná rovně stát, když se plně probouzí jeho představitelství, začne si být vědomo své

Když jsem večer dávala pětileté Maruše »Dobrou noc«, objala mě a řekla: »Maminko, ty jsi moje druhá maminka!« - »A kdo je ta první?«, zeptala jsem se. »Mojí první maminkou je Matka Boží v nebi.« A po nějaké chvíli dodala: »Maminko, každý má dvě maminky!«

individuality, svých vlastností jakožto tvora. Probuzení vlastního JÁ způsobí rozdělení ve vědomí dítěte. Je stále více strhováno sem a tam mezi vědomím lásky na straně jedné a svým agresivním, prospěchářským, hravým a panovačným JÁ na straně druhé.

Náboženské vědomí vzniká ve fázi, kdy dítě dospívá k Bohu skrze prostřednictví rodičů: když se líbí rodičům, má vědomí, co znamená »líbit se Bohu«.

Svědomí

Síly JÁ zatlačují u dítěte vědomí lásky zpět do podvědomí. Svědomí se tak stává určitým druhem nového výrazu nyní zahrabaného vědomí lásky. Dítě v sobě objevuje vnitřní hlas, který mu brání být neposlušným. Tento hlas svědomí, který vyžaduje po něm malou oběť ve věci poslušnosti, a když poslechne, obdaruje jej pokojem srdce, přivádí dítě do spojení s Bohem. To je boj, v němž objevuje nutnost prosit Boha v modlitbě o pomoc. Nábožnost dítěte se zvnitřňuje. Je si vědomo, že musí Boha, který je jeho vnitřní autoritou, poslechnout dříve, než zevně uposlechne rodiče. To, co dítě v tomto věku především očekává, je výchova svědomí. To, co v jeho životě platí nejvíce, totiž uchovat si Boží lásku, poslouchat ho,... to platí více než učení a různé jiné věci.

Otevřenost pro symbolickou dimenzi řeči

Četné příběhy a postavy Bible, příběh Abraháma, narození

Mojžíše, živí hluboký svět citů dítěte ve vztahu k vědomí lásky, ale také ve vztahu jeho vědomí víry a naděje. Dítě reaguje velmi citlivě na symbolickou bohatost řeči. Výrazy jako *dobry pastýř* mají velkou sílu, podporují přirozenou duchovní senzibilitu, která otevírá dětské srdce působení Ducha svatého. Jména JEŽÍŠ a OTEC je doprovázejí po celý život a nabývají nového významu.

Zkušenost se zpovědí a svatým přijímáním

Církev daruje pokřtěným dětem dvě svátosti ještě před plným probuzením svědomí: svátost smíření a Eucharistii. Dítě zvnitřňuje náboženství osobním přátelstvím s Ježíšem, prvním Přítelem, který odpouští, těší, živí, oživuje. Je možno s ním mít svá tajemství. Přivádění k těmto svátostem působí v dítěti probuzení vědomí lásky. Pro kněze je dojemné, když vidí, že děti se dívají na zpověď pod zorným úhlem lásky. Dětem se jeví, jako by Ježíš měl mnohem více lásky než rodiče.

První svaté přijímání může v dítěti zanechat semeno ke kněžskému nebo řeholnímu povolání. Jako první se probouzí kontemplativní povolání, které je hlouběji zakořeněno než aktivní povolání. Malé dítě má pocit, že je Bůh velmi miluje, potřebuje Ježíšovu blízkost. Kontakt s Ježíšem v Eucharistii nabývá u dítěte velkého významu.

Feu et Lumière
Překlad -lš-

Život zasvěcený lásce a smíru (2)

P. dr. Augustin Rösch TJ vypráví své otřesné zážitky z berlínského vězení SS Moabit před 56 lety

Pojednou jsem objevil na východní stěně cely nehtem v omítce vydlabaný kříž, v určitých stejných vzdálenostech další a další, celkem 15. U posledního bylo vyryto slůvko »Aleluja«. Někdo tedy (Ale kdo to mohl být? Žije ještě, nebo již prožívá nebeské velikonoční aleluja?) ve své samotě a opuštěnosti vyryl do zdi křížovou cestu a pokoušel se tak v síle svaté křížové cesty nést svůj kříž. »Klaníme se ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme ti, neboť svým svatým křížem jsi vykoupil svět!« – a stal ses i vnitřním vykoupením vězňů. Ale bohužel, i ďábel zde měl svůj kout. Byly zde otřesné obrázky, slova strašných kleteb a vášnivě nenávisť vůči Bohu, úděsného lidského zoufalství, projevy nehlubší duchovní bídy.

Nutilo mě to k modlitbě, samovolně mě napadla první modlitba kompletáře: »Navštiv, prosíme, Pane, tento příbytek a daleko od něho odvrát všechny úklady nepřítel; nechť v něm přebývají tvoji svatí andělé a chrání nás v pokoji. A tvé požehnání zůstávej s námi vždycky. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.«

Rychleji, mnohem rychleji, než jsem mohl pomyslet, ba co více, než jsem se vůbec odvážil doufat, přišel mě Bůh navštívit jako eucharistický Spasitel.

Ženy a děti přinášely svaté přijímání

Bylo to tak: Již druhé ráno – kvůli poutům jsem nemohl spát a ještě jsem oblečen ležel na pryčně – vplížil se do cely nějaký muž (bylo to přísně zakázáno pod trestem smrti), přistoupil rychle k mé pryčně a zeptal se tiše: »Pater, jak se vám vede?« Rychle mi blesklo hlavou: On řekl: Pater. Odkud ví, že jsem kněz? Není to špicl? Mohu mu důvěřovat? Je to dobrý člověk? Všiml si mých pochybností. »Pater, nebojte se, já jsem také vě-

zeň... katolík... lékař. Dověděli jsme se, že jste zde... chci vám pomoci.« – »Máte povolení?« On se usmál. »Ale kdež! ...Zkousím to. Ale musím rychle ven. Chcete mít zítra svaté přijímání?« A opět to jde rychle jako ve filmu. »Svate přijímání... zde ve věznici SS, kam nesmí vstoupit kněz ani k umírajícím?«

»...Otče, rychle, chcete?« – »Ano, přirozeně že ano.« – »Tak tedy zítra ráno...« A už byl venku. Nebyl jsem schopen říct: Byl to sen, nebo skutečnost? V noci byl letecký nálet. Zůstali jsme spoutáni v celách a mohli jsme se bránit jen s krajní námahou. Útok se opakoval kolem čtvrté hodiny. Měl jsem strach, bude-li lékař moci přijít. Přišel. Náhle byl opět v mé cele, během ranního mytí zůstávaly dveře otevřeny. Poklekl, dal mi složený plátěný šátek a řekl: »Otče, Spasitel je zde... jsou to dvě svaté hostie... dávejte dobrý pozor při prohlídkách. Prosím, dejte mně a mým drahým doma požehnání.« A pak rychle, jako ve mžiku, byl venku a já jsem zůstal sám, ale nebyl jsem sám, byl se mnou Ježíš v Nejsvětější svátosti.

Díky obětavosti berlínských žen a dětí, které uměly najít vždy nové cesty, jak přes hlídky, dozorce a kontroly dostat svaté přijímání k vězňům, studená, nevládná šedivá cela se stala kaplí a zůstala touto kaplí, díky Bohu, po celou dobu mého věznění až do hodiny našeho osvobození,

kdy těch několik málo ze stovek vězňů mohlo uniknout smrti.

Již příští nebo přes příští den slavil eucharistický Pán svůj vjezd i do cely mého bratra Mosera, jeho cela byla nade mnou o poschodí výše. Měli jsme nyní chrám se svým Spasitelem. Základ pro farnost položil sám dobrý Bůh; chtěl mít tak zcela zřejmě uprostřed nevýslovně těžce zkoušených mužů moabitského bloku navzdory všem nelidským zákazům, které znemožňovaly přístup kněze, ve vši jejich nouzi, ve vši tichosti a skrytosti svou farnost. Byl to obdivuhodný úkol. Ale dobrotivý Bůh nám musel ukázat cesty a najít spolupracovníky.

Spojení s ostatními vězni

Při jedné prohlídce cel řekl dozorce jako jen tak mimochodem: »No jo, nejspějí do půli února musí být všichni vězni v této budově odsouzeni a rozsudek musí být proveden.«

Myslel to v dobrém, nebo zlém? V každém případě času zbývalo málo a byl drahocenný. Jak mám teď jako vězeň na samotce začít, abych jako kněz pomohl druhým? Bůh mi ukázal cestu. Jeho ruka mě obdivuhodně vedla.

Naproti mé cely byl vězeň, který byl těžce ohnutý a nemohl se vůbec napřímít. Odvážil jsem se i přes zákaz zeptat strážného, který nevypadal tak nepřátelsky: »Co schází tomu vězni napro-

ti?« – »Jídlo. Má hladovku.« Dostával ráno jen jednu naběračku polévky. Večer opět jednu naběračku s jedním nebo dvěma kolečky salámu. Protože mi v prvních dnech ani při jídle nesnímali pouta – mělo to přispět k tomu, aby mě to co nejdříve vnitřně zlomilo – musel jsem polévku chlemtat jako pes. Ale jídlo bylo velice horké a nebylo možné se polévky pořádně dotknout, hlad nehlad. Vzdal jsem to. Ale vracet se nesmělo také nic. Byla tu jedna možnost, jak udělat něco dobrého. Poprosil jsem strážného, aby dal moji polévku vyhladovělému vězni naproti. »To je zakázané... vlastně je to zakázané...« Naléhal jsem. A co mi strážný odpověděl? »Vy musíte sám jíst. Budete mít těžké, dlouhé výslechy... ty jsou zlé, strašné. – Musíte zůstat při síle, abyste nejmenoval druhý.« Pokýval jsem hlavou. »Dobrá, já mu ji odnesu...« Za čtvrt hodiny otevřel znovu moji celu. »Tady máte svou misku. Ten druhý vám srdečně děkuje. Byl na pokraji zoufalství... ale teď, tolik polévky už dlouho neměl... chce se za vás modlit.« – »Jak se jmenuje?« – »To vám nesmím říct.« Podíval se s obavou, jestli jej někdo nepozoruje. (Náš blok byl postaven tak, že kolem dveří byla úzká lávka. Jinak byl od sklepa až po střechu prázdný a bylo ze všech stran dobře vidět.) »Ale dávejte si pozor... Nemůžete oslovit každého dozorce... jsou tu někteří velice přísní, kteří by vás udali. Pak následuje trestný bunkr, temnota s výprasky a bez jídla... nebo vám dozorce sní polévku sám...« Odvážil jsem se ještě zeptat: »Ale jak poznám, kdo je dobrý...« Odešel, udělal obchůzku, vrátil se a řekl: »Jste křesťan?« – »Ano.« – »Jste ženatý?« – »Pro Boha, ne...« Tak poslouchejte: Řeknu vám přesně, kdo z dozorců, kteří jsou zde vždy osm dní na této chodbě, je dobrý a kdo je nebezpečný, ukážu vám ty dobré...«

(Pokračování příště)

Dnes stejně jako včera být křesťan znamená, pokud jde o mentalitu tohoto světa, plavat proti proudu a nehledat své zájmy a zalíbení u lidí, nýbrž vůli Boží a blaho bližních.

Jan Pavel II.

V prosebných modlitbách můžeme prosit Boha i o časné statky, které jsou potřebné a užitečné pro pozemský život. Ale ten, kdo o něco prosí Boha, musí vždy být zdrženlivý, pokud jde o jeho vlastní vůli, a to i tehdy, když se modlitba týká skutečné nouze. Neboť jen nebeský Otec ví, co je pro nás opravdu nezbytné.

Sv. Antonín Paduánský

Život Kristův (13)

XIII. V srdci evangelního svědectví

1) Cyklus našich katechezí o Ježíši Kristu se postupně přiblížil ke svému jádru, přičemž zůstal stále v těsné návaznosti na článek Vyznání víry, v němž vyznávám: „Věřím v ... Ježíše Krista, Syna jeho (Božího) jediného.“ Předchozí katecheze nás připravily na tuto základní pravdu, když nám ukázaly mesiášský charakter Ježíše Krista. A opravdu, příslib Mesiáše, který je přítomen v celém starozákonním zjevení jako jeho primární obsah, nachází své naplnění v tom, který se obvykle nazýval Syn člověka.

Ve světle Ježíšových slov a skutků je stále zřetelnější, že on je zároveň také pravým Božím Synem. To je pravda, kterou mohl jenom velmi obtížně přijmout někdo vychovaný v atmosféře strohého monoteismu. A přesně taková byla také mentalita židovských současníků Ježíše z Nazareta. Naše katecheze nyní vstupují do oblasti uvedené pravdy, která zásadním způsobem determinuje esenciální novost evangelia. Zde se také rozhoduje o originalitě křesťanství, které je náboženstvím založeným na víře v Božího Syna, který se stal člověkem.

2) Vyznání víry se soustředí na tuto základní pravdu ohledně Ježíše Krista. V apoštolském krédu vyznáváme: „Věřím v Boha, Otce všemohoucího ... a v Ježíše Krista, jeho jednorozrozeného Syna.“ Pouze následně apoštolské krédo zdůrazňuje skutečnost, že jednorozrozený Syn Boha Otce je tentýž Ježíš Kristus jakožto Syn člověka, „jenž byl počat z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny“.

Nicejsko-konstantinopolské vyznání vyjadřuje totéž poněkud jinými slovy: „Pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe. Skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny.“

Ještě předtím však totéž vyznání víry šířeji popisuje pravdu

Božího synovství Ježíše Krista, Syna člověka: „Věřím v jednoho Boha, Otce všemohoucího, ... Věřím v jednoho Pána Ježíše Krista, jednorozrozeného Syna Božího, který se zrodil z Otce přede všemi věky: Bůh z Boha, Světlo ze Světa, pravý Bůh z pravého Boha, zrozený, nestvořený, jedné podstaty s Otcem: skrze něho všechno je stvořeno.“ Tato poslední slova ještě důrazněji podtrhují skutečnost, že Syn je spolu s Otcem stvořitelem „nebe i země, všeho viditelného i neviditelného“.

3) Vyznání víry vyjadřují sevřeným způsobem víru církve, ovšem právě díky své sevřenosti zvýrazňují ty pravdy, které jsou pro křesťana esenciální, pravdy, které představují jakoby životodárnou mízu křesťanské víry, plnost a vrchol Božího sebezjevení. Podle autora listu Židům Bůh dříve hovořil k lidem mnohokrát a mnoha způsoby, nakonec však promluvil k lidem skrze svého Syna (srov. Žid 1,1-2). Jen těžko bychom mohli říci, že právě zde není poukázáno na autentické vyvrcholení

celého zjevení. Bůh nejenže hovoří o sobě skrze lidi, kteří jsou povoláni, aby hovořili v jeho jménu. V Ježíši Kristu Bůh hovoří o sobě samém a stává se tak podmětem slova, kterým se zjevuje. Jeho slovo obsahuje sebezjevení Boha – sebezjevení ve vlastním slova smyslu, bezprostřední sebezjevení.

4) Takové sebezjevení Boha představuje radikální novost a originalitu evangelia. Když církev vyznává víru pomocí textů, ať už apoštolského, nebo nicejsko-konstantinopolského kréda, čerpá tak plnost evangelního svědectví a dostává se k jeho esenciální hlubině. Ve světle tohoto svědectví církev vyznává Ježíše Krista, dosvědčuje svoji víru v něho jako Syna, který je soupodstatný s Otcem. Jméno Syn Boží mohlo být užito také – a také bývalo – v širším slova smyslu, jak to ukazují některé starozákonné texty (např. Mdr 2,18; Sír 4,11; Ž 82,6; jasněji 2 Sam 7,14; Ž 2,7; Ž 110,3). Nový zákon a zejména evangelia hovoří o Ježíši Kristu jako o Božím Synu v užším a plném smyslu slova. On je zrozený, nestvořený a soupodstatný s Otcem.

5) Nyní budeme věnovat naši pozornost této ústřední pravdě křesťanské víry a budeme analyzovat evangelium právě z tohoto hlediska. Jedná se především o svědectví, které vydává Syn o svém Otcovi, a zejména o svědectví ohledně tohoto synovského vztahu k Bohu, který je vlastní jedině Ježíši Kristu.

Ježíšova slova mají opravdu výše zmíněný význam: *A nikdo nezná Syna, jenom Otec* (Mt 11,27) Otec tedy opravdu zná svého Syna. Ježíšova slova v daném kontextu zasluhují naši obzvláštní pozornost: *Velebím tě, Otče, Pane nebe a země, že když jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými, zjevil jsi je maličkým; ano, Otče, tak se ti zalíbilo.* (Mt 11,25; srov. Lk 10,21-22) Evangelista podotýká, že tato slova Ježíš pronesl s obzvláštní radostí srdce: „zajásal v Duchu svatém“ (srov. Lk 10,21).

6) Pravda o Ježíši Kristu, Božím Synu, patří tedy k samotné podstatě zjevení Trojice. V této pravdě a skrze ni Bůh zjevuje sebe samotného jako jednotu v neprobadatelné trojčnosti Otce, Syna a Ducha svatého.

Tak tedy prvním pramenem svědectví, které evangelia a celý Nový zákon vydávají o Ježíši Kristu jakožto Božím Synu, je samotný Otec. Je to Otec, který dokonale zná Syna a sebe sama v Synovi. Syn, který zjevuje Otce, nám v určitém slova smyslu dává podíl na tom poznání, které má Otec sám o sobě ve svém věčném a jednorozrozeném Synovi. Skrze toto věčné synovství je Bůh opravdu věčně Otcem. V duchu víry a s radostí, úžasem a pohnutím přijímáme vyznání Ježíše Krista: *Všechno je mi dáno od mého Otce. A nikdo nezná Syna, jenom Otec, ani Otce nezná nikdo, jenom Syn a ten, komu to chce Syn zjevit.* (Mt 11,27)

Překlad doc. Ctirad Václav Pospíšil Th.D. OFM

SVĚDECTVÍ

Když se ohlásil David (dnes 3 1/2 roku), moje cesta k obrácení teprve začínala. Můj lékař nevyloučil, že dítě bude postižené, a tak jsme se já i můj manžel mnoho modlili a často jsme chodili na mši svatou. David přišel na svět docela zdravý a od počátku prožíval náš život modlitby. Již jako malého kojence jsem jej brávala do kostela, kde zpočátku pokojně spal, ale později hlasitě křičel. Byl vždy u toho, navštívil s poutníky Medjugorje, Lurdy, Lisieux.

Když mu bylo asi 2 a půl roku, uměl se modlit Zdrávas, Maria. Když to šlo, modlili jsme se spolu celý desátek růžence. Především skrze kontakt s komunitou blahoslavenství stal se spolu s modlitbou, s Ježíšem, s Marií a anděly a svatými čilým malým chlapcem.

Před několika týdny jsem seděla celá vynervovaná na pohovce a nebyla jsem s to udělat ani znamení kříže. To se stává. Tu přišel David, postavil se přede mne a řekl zcela rozhodně: »Tak, mami, a teď se pomodlíme desátek růžence!« Posadil se ke mně a podíval se na mě plný očekávání.

Tak vychovávám já jeho a on mne. Ale tak to má být, ne?

Diana

Novo millennio ineunte

Syntéza apoštolského listu Jana Pavla II.

Apoštolský list *Novo millennio ineunte* (S příchodem nového tisíciletí) podepsal Jan Pavel II. na náměstí Sv. Petra v návaznosti na uzavření Svaté brány o slavnosti Zjevení Páně 6. ledna 2001. Dává se v něm najevo vnitřní nárok církve, která se po roce intenzivní duchovní zkušenosti cítí povolána zjet na hlubinu, jak to doporučil Kristus (srov. Lk 5,4), a odpovědět tak na výzvy budoucnosti.

List má čtyři kapitoly spojené jediným vůdčím motivem: **Ježíš Kristus**.

První kapitola – **Setkání s Kristem, dědictví Velkého jubilea** – je ohlédnutím. Jan Pavel připomíná hlavní velké události Svatého roku. Nedělá tak bilanci, nýbrž děkuje Bohu, chválí jej a snaží se rozluštit poselství, jaké dal Duch Církvi v průběhu tohoto milostivého léta. Tak vzpomíná na významná zastavení, na velkou ekumenickou slavnost v bazilice sv. Pavla Za hradbami, na působivý akt »očistění paměti«, na pouť do Svaté země a na mnoho setkání s jednotlivými osobami i skupinami. Zvláště se zmiňuje o mladých. Jejich oslava Svatého roku zanechala hluboký dojem a povzbuzení k posílení pastorační pro mladou generaci. Když odhlédneme od vnějších událostí, chápe papež Jan Pavel II. Velké jubileum především jako čas milosti a naděje, který mnoho lidí pohnul k obrácení. Nadpis vyjadřuje závěrečný papežův požadavek: Nové setkání s Kristem je pravým dědictvím Jubilea, které je třeba nyní vyhodnotit a promítnout do budoucnosti.

Druhá kapitola **Tvář, o které je nutno rozjímat**, vyzvedává cenu rozjímání a kontempace. Než začne církev plánovat příští kroky do budoucnosti, zve ji papež, aby nezanedbávala rozjímání o Kristových tajemstvích, aby prohloubila svůj pohled

na jeho tvář. Existuje totiž nebezpečí, o kterém mluví Ježíš Martě v Betánii (*Děláš si mnoho starostí*, Lk 10,41): vrhnout se po hlavě do pastorační činnosti a zapomenout na kontemplaci, která je jejím zdrojem. Církev z ní musí ustavičně čerpat. Proto věnuje papež celou jednu kapitolu Kristovu tajemství v jeho nejzákladnějších dimenzích. Nemá to být teologické pojednání, nýbrž má se tu hlasem papeže vyjádřit Petrovo vyznání z Cesareje Filipovy: *Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého* (Mt 16,16), a to pak představit církvi jako trvalý základ. List rýsuje především duchovní rysy Kristovy a vyzvedává spolehlivost a věrohodnost evangelií. Následuje rozjímání o Kristu, o hloubce jeho božsko-lidského tajemství, přičemž se osvětluje jeho božské sebevědomí, které trvá i v dramatických okamžicích smrti na kříži. Kapitola končí úvahou o Zmrtvýchvstalem.

Následují dvě kapitoly, které bezprostředně pojednávají o programových bodech. Na počátku třetí kapitoly **Nové začít od Krista** je výzva k místním církvím, aby dále a vytrvale rozvíjely svůj pastorační program v souladu s požadavky té které situace. List tedy nepředkládá určitý druh pastoračního programu pro celou církev, nýbrž se omezuje na to, že poukazuje na některé naléhavé otázky a priority. V této kapitole se zdůrazňuje nutnost stavět pastorační na solidních základech zkušenosti víry, která vede ke svatosti, jak o tom hovoří 5. kapitola *Lumen gentium* (Všeobecné povolání ke svatosti). To má být cílem církevní pedagogiky, která předkládá vysoké ideály a nespokojuje se průměrnou nábožností. Z toho vyrůstá nutnost znovu objevit hloubku modlitby, ke které může vést křesťanská zkušenost s Bohem na základě boha-

tého pastoračního a mystického dědictví dvou tisíc let lidských dějin. To platí jak pro osobní modlitbu, tak především pro společnou modlitbu, počínaje liturgií, »pramenem a vrcholem« církevního života. Papež vyzývá především k zachování neděle, každotýdenních Velikonoc, a k opětovnému návratu k Eucharistii jako středu. Následuje pozvání, které vyzývá k znovuobjevení svátosti smíření. Svatý rok prokázal, že tato svátost, pokud se odpovědně nabízí a pěstuje, může překonat krizi, do jaké v uplynulých desetiletích nesporně upadla. Konečně připomíná papež jako důležitý bod priority naslouchat Božímu slovu, ze kterého vyplývá také povinnost jeho hlásání. Již v minulých letech opakovaná výzva k »nové evangelizaci« je po Jubileu naléhavější než kdykoliv předtím.

Poslední kapitola – **Budoucnost lásky** – přináší programovou řeč o společenství, lásce k bližním a o svědectví ve světě. Papež tu předkládá úvahu o společenství – koinonia (communio), které pokládá II. vatikánský koncil za základ, aby bylo možno pochopit tajemství Církve. Vychází z hlediska spirituality a vysvětluje pak mnohoznačnost povolání, která z toho vyrůstají. V církvi existují společenské oblasti a prostředky, které mají přesný institucionální profil. Je třeba je pěstovat a podporovat. List zde poukazuje na různé instituce (synody, biskupské konference, kněžské a pastorační rady), které jsou přítomny v univerzální i v dílčích církvích. Varuje ale před tím, aby se církev nedala zatěžovat bezduchými institucemi. Je třeba naopak pěstovat »spiritualitu společenství«, to jest schopnost chápat společenství jako dar shůry a prožívat je jako bratrský vztah se vzájemným oceňováním darů těch druhých. K nevyhnutelným povinnostem patří ekumenismus, aby se uskutečnila plná jednota se všemi bratry ve víře, jakou

Církev již nyní požívá tajemným způsobem v Kristu. To otevírá pohled na bratrskou lásku, na které musí spočívat pastorační. Papež připomíná mnohoznačné výzvy, které stojí před církví. Naléhá, abychom se s novou »fantazií« ve znamení konkrétní lásky k Bohu postavili k rozličným nouzovým situacím utrpení a chudoby.

Zde nachází své místo také »znamení« lásky k bližním, které by chtěl papež zanechat jako upomínku na Svatý rok. V Římě se zřizuje nadace **Caritas**, která se musí stát úkolem církve i v novém tisíciletí.

Posledním obrazem je odvážené svědectví, které mají křesťané dávat ve všech oblastech společenského a kulturního života, především tam, kde je kvasu evangelia nejvíce zapotřebí: v otázkách týkajících se rodiny a ochrany života, v problémech ekologie a vědeckého výzkumu bez etických zásad. Nesmí se zapomínat na svědectví, které mají křesťané dávat podle koncilního poslání v oblasti mezináboženského dialogu. Aniž by se zužovala povinnost hlásat evangelium, zůstává dialog důležitou otázkou pro obecný růst při hledání pravdy a podpoře míru.

Dopis končí, tak jako začal, výzvou, kterou pronesl Ježíš při záračném rybolovu: *Duc in altum. – Zajed' na hlubinu*. Svatá brána se zavírá, ale stále zůstává otevřená »živá brána«. Ježíš Kristus. Po nadšení Jubilejního roku nesmí Církev upadnout do šedi každodennosti. Naopak, čeká ji nový apoštolský rozkvět, který se opírá o Kristovu přítomnost a sílu Ducha svatého.

Bolletino Vaticano
Překlad -Iš-

Čtenáři Světla obdrží apoštolský list Jana Pavla II. *Novo millennio ineunte* v plném znění na pokračování jako zvláštní přílohu Světla od č. 6/2001.

Instrukce o modlitbách za uzdravení skrze Boha (4)

Kongregace pro nauku víry

4. Modlitby za uzdravení skrze Boha v křesťanské tradiici

Pro církevní Otce bylo samozřejmě, že věřící prosili Boha nejen o zdraví duše, ale i těla. Svátý Augustin píše o dobrech života, o zdraví a tělesném blahu: »Je nutno se modlit, bychom si je ochutnali, když je máme, a bylo nám darováno, když je nemáme.«⁽¹⁹⁾ Tentýž církevní Otec nám zanechal svědectví o uzdravení přítele, k němuž došlo skrze modlitby biskupa, kněze a několika jáhnů, které se uskutečnily v jeho domě.⁽²⁰⁾

Stejně zaměření je možno najít v liturgických ritech Západu i Východu. V mešní knize je tato závěrečná modlitba: »Tato svátost nechť nás posílí na těle i na duši.«⁽²¹⁾ Ve velkopáteční liturgii se nachází výzva, aby-chom prosili všemohoucího Boha, aby »od nás odňal nemoc« a »dal nemocným zdraví.«⁽²²⁾ K nejvýznamnějším textům patří svěcení oleje nemocných. Zde je Bůh vyzván, aby se olej skrze svěcení stal olejem, který zahání nemoc, bolest a tíseň, a byl lékem pro tělo, duši i ducha.⁽²³⁾

Ve východních ritech pomazání nemocných nejsou výrazy v podstatě jinak odlišné. Připomínají se jen některé důležité formulace. V byzantském ritu se během pomazání nemocného říká modlitba: »Svátý Otče, lékáři těla i duše, ty jsi poslal svého jednorozeného Syna, aby léčil každou nemoc a zachránil nás od smrti, milostí svého Krista uzdrav tohoto svého služebníka od neduhů těla i duše, které jej sužují.«⁽²⁴⁾ V koptickém ritu se vyzývá Pán, aby posvětil olej, aby všichni, kteří jím budou pomazáni, obdrželi zdraví duše i těla. Během mazání nemocného poukazuje kněz na Ježíše

Krista, který byl poslán, »aby léčil nemoci a zachraňoval od smrti«, a prosí Boha, »aby nemocného vysvobodil od neduhů těla a uvedl ho na správnou cestu«⁽²⁵⁾.

5. Charisma uzdravování v kontextu přítomnosti. V průběhu církevních dějin nechybělo světců, kteří vykonali zázračná uzdravení. Taková uzdravení se tedy nekonala pouze v apoštolských dobách. Takzvané »charisma uzdravování«, k němuž v dalším následují věroučná objasňující stanoviska, ovšem k těmto fenomenům nelze přiřazovat.

Překl. -lš-

Poznámky:

- (1) Jan Pavel II., apoštolská exhortace *Christifideles laici*, 53, AAS 81 (1989), 498.
- (2) Katechismus kat. církve, 1502.
- (3) Jan Pavel II., apoštolský list *Salvifici doloris*, 11, AAS 76(1984), 212.
- (4) *Rituale Romanum, Ex Decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II instauratum, Auctoritate Pauli PP. VI promulgatum, Ordo Unctionis Infirmorum eorumque Pastoralis Curae, Editio typica, Typis Polyglottis Vaticanis, MCMLXXII, 2.*
- (5) Jan Pavel II., apoštolský list *Salvifici doloris*, 19, AAS 76(1984), 225.
- (6) Jan Pavel II., apoštolská exhortace *Christifideles laici*, 53, AAS 81 (1989), 499.
- (7) Tamt. 53.
- (8) *Katechismus kat. církve*, 1511.
- (9) *Srov. Rituale Romanum, Ordo Unctionis Infirmorum eorumque Pastoralis Curae*, 5.
- (10) Tamt. 75.
- (11) *Srov. tamt. 77.*
- (12) *Srov. Missale Romanum, Ex Decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II instauratum, Auctoritate Pauli PP. VI promulgatum, Editio typica altera, Typis Polyglottis Vaticanis, MCMLXXV, 838-839.*
- (13) *Srov. Rituale Romanum, Ex Decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II instauratum, Auctoritate Ioannis Pauli II promulgatum, De Benedictionibus, Editio typica, Typis Polyglottis Vaticanis, MCMLXXXIV, 305.*
- (14) *Srov. tamt. 306-309.*

Podle přesvědčení kardinála Ratzingera zachovávají si fatimská tajemství i po zveřejnění a interpretaci 3. tajemství svou aktuálnost. Napsal to prefekt kongregace pro nauku víry slovenskému biskupovi Pavolu Hnilicovi v dopise, který cituje italský deník *Il Giornale*. Kardinál Ratziger v něm říká, že svým komentářem v červenci minulého roku neměl nijak v úmyslu přiřadit toto tajemství pouze minulosti.

Radio Vaticana

Vikendová duchovní obnova pro dívky u Panny Marie
v Klokotech, začátek 2. 3., do 4. 3. 2001.

Téma: Jak prožít postní dobu na začátku nového tisíciletí.

Jste schopny pro někoho riskovat? Udělejte to pro Krista. (Jan Pavel II.)
Příhlášky posílejte nejpozději týden před termínem na adresu:
Sestry Nejsv. Spasitele, Staroklokotská 1, 390 03 Tábor.
Telefon: 0361/325 84. Přineste si s sebou spacák.

Břevnovský klášter, sobota 10. 2. 2001 od 9 hod. – setkání zájemkyň o benediktinskou spiritualitu. Oběd je zajištěn, pro mimopražské je i možnost přenocování. Bližší informace a přihlášky na tel. 02/20406111.

Z ČEHO VYCHÁZÍ KŘESŤANSKÁ ETIKA?

Do úspěšného cyklu přednášek pořádaných Kolegiem katolických lékařů v Brně byla nedávno zařazena přednáška odborného asistenta Ústavu lékařské etiky Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně na téma Autonomie pacienta a svoboda svědomí lékaře. Dr. Tomáš Leikep zdůraznil nezbytnost respektu k autonomii pacienta i potřebě získání jeho informovaného souhlasu před každým zákrokem. Nemocný se nesmí rozhodovat pod nátlakem a musí mu být poskytnuty všechny relevantní informace. Nemocnému je potřeba k rozhodování ponechat čas, navíc se pacient může kdykoliv rozhodnout svůj dříve daný souhlas odvolat. Přednášející se zmiňoval také o teoretických základech, ze kterých požadavek na autonomii nemocných vychází. V diskusi se pak hovořilo o konkrétních problémech, včetně indikace krevní transfuze v situacích ohrožení života. Tématický soubor sdělení pokračuje **v pátek 9. února 2001 v 17 hod. přednáškou P. Tomáše Holého** o základech, ze kterých vychází křesťanská etika. Přednášející má k tématu blízko již tím, že svá vysokoškolská studia zahájil na Lékařské fakultě v Brně a pokračoval pak studiem teologie v Římě. **Přednáška se koná v Centru dětských odborných zdravotnických služeb („Bílý dům“), Žerotínovo nám. č. 6, VI. poschodí (jidelna), Brno.**

(15) *Srov. tamt. 315-316.*

(16) *Srov. tamt. 319.*

(17) *Rituale Romanum, Ordo Unctionis Infirmorum eorumque Pastoralis Curae*, 3.

(18) *Srov. CONCILIIUM TRIDENTINUM, sess. XIV, Doctrina de sacramento extremae unctionis, cap. 2: DS, 1696.*

(19) *AUGUSTINUS IPPONENSIS, Epistulae 130, VI, 13 (=PL, 33,499).*

(20) *Srov. AUGUSTINUS IPPONENSIS, De Civitate Dei 22, 8,3 (= PL 41,762-763).*

(21) *Srov. Missale Romanum*, 563.

(22) *Tamt. Oratio universalis, X (Pro tribulatis)*, 256.

(23) *Rituale Romanum, Ordo Unctionis Infirmorum eorumque Pastoralis Curae*, 75.

(24) *GOAR J., Euchologion sive Rituale Graecorum, Venetiis 1730 (Graz 1960), 338.*

(25) *DENZINGER H., Ritus Orientalium in administrandis Sacramentis, vv. I-II, Würzburg 1863 (Graz 1961), v. II, str. 497-498.*

Dokončení přístě

SLUŽEBNÍK BOŽÍ P. IGNÁC STUHLÝ,

první český salesián, se narodil 14. 12. 1869 v Boleslavi v Horním Slezsku (dnes v Polsku). Do salesiánské kongregace byl přijat v Itálii 29. 9. 1896; postupně byl pověřován různými úkoly, nejdříve v Itálii a ve Slovinsku, pak v Československu. V letech 1935 až 1948 byl inspektorem české salesiánské inspektorie. Díky jeho dobrotě a pracovitosti, opírající se o hlubokou zbožnost, dosáhl zde dílo sv. Jana Boska pod jeho vedením neobyčejného rozkvětu. Zemřel v Lukově u Zlína 17. 1. 1953.

Římská kongregace pro svatořečení může uznat, že se stal určitý zázrak na přímluvu P. Ignáce Stuchlého SBD:

1. jestliže se vzýval o pomoc pouze P. Ignác Stuchlý (nikoli několik svatých nebo kandidátů svatosti), což je třeba později odprísáhnout;

2. je-li mimořádné uzdravení náležitě doloženo: a) před uzdravením lékařskou diagnózou - rentgen. snímky - s datem vyšetření, podpisem a razítkem příslušného lékaře; b) během nemoci nebo úrazu podrobným popisem průběhu léčení, užívaných léků a léčebných postupů, vše podepsáno a orazítkováno příslušným lékařem; c) po uzdravení: fotografiemi - rentgen. snímky - uzdravené části těla, lékařským posudkem podepsaným příslušným odborníkem, zda mohlo dojít k uzdravení vlivem užívaných léků nebo léčebných postupů, zda bylo uzdravení náhlé a zda se choroba časem nevrátila.

Bez těchto náležitostí kongregace proces blahorečení P. Stuchlého vůbec nezačne. Pouze mučedníci nepotřebují ke svému svatořečení doložený zázrak na svou přímluvu.

*Všemohoucí věčný Bože,
plný milosrdenství ke svým dětem,
tys vedl svého věrného služebníka
Ignáce, aby už zde na zemi svou láskou
a pokorou, modlitbou a horlivostí
pomáhal zejména mládeži
znovu najít cestu ke Kristově církvi.
Dej, ať je mu přiznána pocta
a sláva svatořečení.
Nám pak dopřej, abychom ho dokázali
napodobovat v modlitbě a činnosti,
a tak přispěli k mravní
a duchovní obrodě lidí kolem nás.
Na přímluvu svého služebníka
Ignáce vyslyš prosbu,
se kterou se k tobě obracíme,
a daruj nám ze své lásky, aby . . .*

Otče náš, Zdrávas Maria, Sláva Otci.

*Maria, Pomocnice křesťanů,
oroduj za nás.*

V Římě 1. února 1989

Nihil obstat

Fabianus Veraja, subsecretarius
Congregationis pro Causis Sanctorum

Liturgická čtení

Neděle 28. 1. - 4. neděle v mezidobí

1. čt.: Jer 1,4-5.17-19
Ž 71(70),1-2.3-4a.5-6ab.15ab+17 Odp.: 15a
2. čt.: 1 Kor 12,31-13,13
Ev.: Lk 4,21-30

Pondělí 29. 1. - ferie

1. čt.: Žid 11,32-40
Ž 31(30),20.21.22.23.24 Odp.: 25
Ev.: Mk 5,1-20

Úterý 30. 1. - ferie

1. čt.: Žid 12,1-4
Ž 22(21),26b-27.28+30ab.30c-32 Odp.: srov. 27b
Ev.: Mk 5,21-43

Středa 31. 1. - památka sv. Jana Boska

1. čt.: Žid 12,4-7.11-15
Ž 103(102),1-2.13-14.17-18a Odp.: 17
Ev.: Mk 6,1-6

Čtvrtek 1. 2. - ferie

1. čt.: Žid 12,18-19.21-24
Ž 48(47),2-3a.3b-4.9.10-11 Odp.: 10
Ev.: Mk 6,7-13

Pátek 2. 2. - svátek Uvedení Páně do chrámu

1. čt.: Mal 3,1-4 nebo Žid 2,14-18
Ž 24(23),7.8.9.10 Odp.: 10b
Ev.: Lk 2,22-40

Sobota 3. 2. - nez. pam. sv. Blažeje

nebo sv. Ansgara nebo nez. sob. pam. P. Marie
1. čt.: Žid 13,15-17.20-21
Ž 23(22),1-3a.3b-4.5.6 Odp.: 1
Ev.: Mk 6,30-34

Breviář pro laiky

Uvedení NE PO ÚT ST ČT PÁ SO
do první modlitby dne 28.1. 29.1. 30.1. 31.1. 1.2. 2.2. 3.2.

Antifona	1136	1130	1166	1754	1197	1296	1228
Žalmy	784	783	783	783	784	786	783

Ranní chváty:

Hymnus	1136	1151	1166	1755	1198	1296	1228
Antifony	1137	1151	1167	1183	1198	1297	1229
Žalmy	1137	1152	1167	1183	1199	813	1229
Kt. čtení a zpěv	1140	1155	1170	1756	1201	1297	1232
Antifona k Zach. kantiku	691	1155	1170	1781	1202	1297	1232
Prosby	1140	1155	1171	1757	1202	1297	1232
Záv. modlitba	691	1156	1171	1293	1202	1298	1304

Modlitba během dne:

Hymnus	1141	1156	1172	1187	1203	1298	1233
Antifony	1142	1157	1172	1188	1204	1219	1234
Žalmy	1142	1157	1172	1188	1204	1219	1334
Krátké čtení	1144	1159	1175	1190	1206	1299	1336
Záv. modlitba	691	1159	1175	1191	1206	1298	1336

Nešpory:

SO

Hymnus	1132	1145	1160	1176	1760	1207	1300	807
Antifony	1133	1146	1161	1177	1193	1208	1300	808
Žalmy	1133	1146	1161	1177	1193	1209	1300	808
Kt. čtení a zpěv	1135	1149	1164	1180	1763	1211	1302	810
Ant. ke kant. P. M.	691	691	1164	1180	1781	1211	1303	692
Prosby	1135	1149	1165	1180	1764	1211	1303	811
Záv. modlitba	691	691	1165	1181	1293	1212	1298	692
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1262	1238

MCM s. r. o. nabízí z jiných nakladatelství...

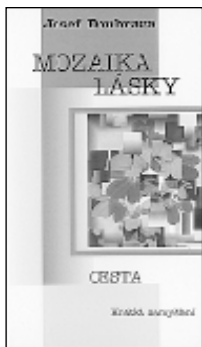

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:
Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1

Josef Doubrava: MOZAIKA LÁSKY

Vztah lásky - k Bohu a člověku - přináší pokoj a jistotu. Je nutné se tímto vztahem zabývat stále znovu a znovu. Přemýšleli-li člověk o krásných věcech a snaží se je prožívat, roste do krásy. Krátká zamyšlení a postřehy P. Doubravy chtějí být kapičkou, která nejen ovlaží srdce směřující k věčnému cíli, ale také pomohou tohoto cíle dosáhnout.

Cesta, brož., 110x190 mm, 106 stran, 59 Kč

Henri J. M. Nouwen: CHLĚB NA CESTU

Soubor krátkých úvah na každý den roku, který vznikl jako deník autorových meditací na různá témata, jako je modlitba, samota, ticho, křest, vztah k bližnímu, společenství apod. Knižka může být čtenáři povzbuzením žít svůj život v důvěře, v naději a zvláště ve stále se prohlubující lásce k Bohu a k lidem.

*Karmelitánské nakladatelství, brož.,
115x180 mm, 160 stran, 129 Kč*

Henri J. M. Nouwen: ADAM - BOŽÍ MILÁČEK

Knihy líčí příběh Adama Arnetta, jehož smrt v roce 1996 autora hluboce zasáhla. Arnett byl těžce postižený mladý muž, který se stal H. Nouwenovi obrazem živého Krista. Autor zachycuje podstatné události z Adamova života, snažící se odhalit vnitřní prožívání různých skutečností života tak, jak je mohl chápat sám postižený.

Cesta, brož., 110x190 mm, 102 stran, 69 Kč

Francesco Armenti: OTEVŘENÉ DOPISY

Alžběta, Jan Křtitel, Maria, Josef, ale také Petr, Poncius Pilát, „dobry lotr“ - to jsou postavy, které se setkávali s Ježíšem od jeho narození v betlémské jeskyni až k jeho zmrtychvstání, a ti všichni jsou shromážděni v této knize jako adresáti opravdu zvláštních dopisů. Na jedné straně jsou připomínkou skutečné historie, a vedle toho pranýřováním pokrytectví, které je často příčinou mnohého zla naší doby. Tato psaníčka mají pomoci čtenáři, aby si oživil nejvýznamnější události evangelia a zahleděl se při nich do vlastního nitra, aby rozšířil srdce pro přijetí radostné zvěsti.

*Karmelitánské nakladatelství,
brož., 115x180 mm, 72 stran, 69 Kč*

AFORISMY O VÍŘE

Malý sborníček aforismů, které se vztahují k různým tématům víry (např. Bůh, víra, pochybnosti, milost, prozřetelnost, naděje a důvěra, Boží láska, modlitba, svatost, Kristus, křesťanství, svět a skutečnost, utrpení, čas a věčnost, vzkříšení).

*Karmelitánské nakladatelství,
váz., 110x170 mm, 104 stran, 89 Kč*

Matice cyrilometodějská s.r.o.
Olomouc, 5/2000
Ponos, 772 00 OLOMOUČ 2

Odesílatel:
Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1